

Péter-Pál napján

Péter-Pál napja — a buza napja. A buzaé, amelyet éppugy nem tudtak megérlelni ennek a furcsa nyárnak zivataros, hideglelős napjal, mint ahogyan érleletlenül maradt ez évben a világnak számos más problémája is. A leszerelési konferenciától a világgazdasági konferenciáig jól láthattuk a magvetők munkáját, amely nehéz és töretlen, sokhelyütt köves talajra szórta a kezdeményezések termékeny magvait. Most, aratás előtt itt állunk üres kézzel a világpolitika és a világgazdaság óriási szteppéin és kietlen szavannáin; hiába volt a munka és a verejték.

A föld munkás népe azonban, — hál' Istennek, keveset törődik a politika és a gazdasági teoretikusok világával. A tanyákon éppugy élesítik a sarlókat a marokszedő asszonyok, a gazdák éppugy fenik a kaszáikat az aratásra, mintha Kanadában nem hordanák vagonszámra a nagy hajók kazánjába a fölösleges buzát. Az aratás ősi ünnepeit nem tudja megfertőzni a spekuláció ezerféle ismeretlen, egymással ellentétes taktikája a világpiacon és a föld egyszerű népe még binni tud abban, hogy ezerféle nyomorúság közben is áldás koronázza a verejtékes munka fáradságát.

Ez a Péter-Pál-napi hit tartja még a mai világgazdasági életben a lelket.

Ha ez a hit nem élne örökkön-élő, öröklött és ösztönös életet, akkor nem ülhetne többé össze a világnak egyetlen egy pontján sem a frakkos diplomaták előkelő konferenciája, hogy a buza problémájáról tanácskozzék. Ne higgye senki, hogy attól függ a világ népeinek mindennapi betevő-falat kenyere, hogy Roosevelt átjön-e tényleg Washingtonból Londonba, vagy otthon marad, sikerül-e egymással megegyezésre jutniok az európai agrár-államoknak a termés egységes kontingentálásának kérdésében, vagy nem. Ezeket a kérdéseket nem a mezőgazdasági tevékenység produktivitása vetette fel gigászi hieroglifekké a nemzetközi életben, hanem a politika, amely ezeknek a kérdéseknek magvait elvetette, hogy most, miután bozotos burjánok dzsungelévé terebélyesedett a termés, irtózva és döbbenten ejtse ki kezéből az aratásra készített kaszáját. A buzaértékesítés nagy problémáitól évről-évre egyre jobban függ egy-egy ország népének boldogulása és lehetetlenség még csak elképzelni is, hogy a realpolitika érveit még sokáig tudná elodáztatni a gazdasági fantazmagóriákat kergető oktalanság.

Ideje, hogy a világ urai tanuljanak a föld egyszerű népétől kitartást, szorgalmat és hitet a munka szentségében és eredményességében. Ártó álmodozók azok, akik a földek termékeny barázdáiba fantasztikus virágokat ültetnek, amikor a legszebb hajtása a földnek az érett szemektől ringó buzakalász. Az egyszerű szántó-vető ember tapasztalatait kell hasznosítani a világgazdaság utvesztőiben, ha valaha is ki akarunk kerülni a szabad látóhatárra és ha valaha is áldást akarunk aratni a világpolitika Péter-Pálján. Erdély magyarsága is megtanulta már, hogy a kisebbségi élet rögs útjain milyen gyakorlati különbségek választják el a tespedés, a sültgalambvárás és a közbösség világát a reális, alkotó, értékes magot vető és élettéljes termést arató kisebbségi politika világától. Az aratás ősi ünnepe megújult hittel készül ma föl a föld egyszerű népe s a nyomorban vergődő világ reménye oit virraszt az arató buzamezők ringó, hullámzó tengere felett. (J.)

Izgalmak világszerte HINDENBURG halálhíre miatt

A késő esti órákban energikusan cáfolta Berlin a német köztársaság elnökének agóniájáról szóló híreket -- 1650 millió márkával kevesebb Hitlerék közmunka-előirányzata, mint az eddigi

Készül az új német sterilizációs törvény

Berlinből jelentik: Hugenberg birodalmi gazdasági miniszter, Hitler egykori fegyvertársának visszalépeése élénken foglalkoztatja ugy a németországi, mint a külföldi sajtót. A berlini lapok szerint a német nemzeti-párt megszüntetése tulajdonképpen nem tekinthető feloszlásnak, miután a német nemzeti front és a nemzeti-szociálista párt vezetői együttesen határozták el, hogy a Hugenberg vezetése alatt álló valamennyi szervezett karhatalmi alaku-

lat saját maga mondja ki megszűnését.

Általános feltűnést keltett egyébként a külföld pénzügyi köreibben is a német Birodalmi Bank legutóbb közzétett hivatalos kimutatása, amely szerint

a jegybank aranyfedezete az utóbbi hetekben újból csökkent.

Az adatokból megállapítható, hogy a német márka lett a világ legalacsonyabban fedezett bankjegye.

Szerdán, a kora délutáni órákban széjjelröppent az egész világon a megdöbbenő hír: HINDENBURG német köztársasági elnök haldoklik és a katasztrófa bekövetkezése minden pillanatban várható. A hír érthető megdöbbenést keltette az egész világon. Politikai körökben tisztában vannak azzal, hogy HINDENBURG halála teljesen új helyzetet teremtene a német birodalomban, ahol ez esetben egyedül HITLER kancellár lenne a felhatalmu diktátor. HUGENBERGET, egykori fegyvertársát már ártalmatlanná tette és ha HINDENBURG halálával megüresedik a német birodalom köztársasági elnöki széke, ugy a birodalom jövődj sorsa teljesen HITLER kezében lenne. Nemzetközi diplomáciai körökben ez az eshetőség általános nyugtalanságot keltett és éppen ezért feszült figyelemmel és a jövő iránti aggodalommal várják mindenütt az elnök állapotáról szóló híradásokat.

Az estj órákban érkezett az első cáfolat, amelyet a berlini hírforrás később megismélt. A cáfolat szerint HINDENBURG annyira egészséges hogy HITLER a közeli napokban keresi fel, hogy tájékoztassa őt a HUGENBERG „lemondása” által keletkezett új politikai helyzetről.

Az állam nem türi egyházai ellenszegülését

Itt írjuk meg, hogy a Staatspartei ma nyilatkozatot tett közzé, amelyben az állampárt feloszlását publikálja. Megszűnnek a párt körületi szervezetei és összes mellékalakulatai is. A német lutheránus egyház

forradalmi időket él át.

Tegnap este Jäger egyházi állambiztos rendeletet adott ki, amelyben utasítja a lutheránus egyházat, hogy nemzeti ünnepeken kötelesek a horogkereszt zászlót is kitűzni. A német politika egyháziügyi referense ma közölte, hogy ez az intézkedés nemcsak a lutheránus-egyházra vonatkozik, de kötelező bármelyik más felekezettel szemben is. Az egyháziügyi állambiztos elérkezettnek látja az időt arra, hogy a nemzeti mozgalommal kapcsolatosan a német fajt és jelleget beolvassák az egyházba is, illetve az egyházakat ennek az akciónak alá-

rendeljük. Ez nem csökkenti az őseik hitét és a vallásos érzéseket. Az állam nem fogja eltűrni az egyházak ellenszegülését és minden megmozdulást államellenes cselekedetnek tekint.

Frick birodalmi belügyminiszter a nép-egészségügyi értekezleten nagyszabású beszédben fejtette ki, hogy

a német faj kihalóban van. A haldlozások száma felülmúlja a születéseket.

A jövőben a kormány megszünteti azonban az átöröklés folytán előállható betegségek továbbterjesztését, mert törvényjavaslat készül, amely az örökléssel megkapható terhelt beteg számára megakadályozza az utódok születését. Ez tehát azt jelenti, hogy

készül az új sterilizációs törvény.

A birodalmi kormány egyébként letárgyalta a költségvetési tervet, amely a Hitler-rezsim államháztartásának első komolyabb munkája. A nagy munkaalkalmak nyújtásának ígérével szemben a költségvetés az idén 1650 millióval kevesebb összeget irányoz elő közmunkákra, mint tavaly.

Papen alkancellár tegnap este meglepetészerűen Rómába utazott Hassel római német nagykövet társaságában. A római német nagykövetség jelentése szerint Papen a Vatikánnal folytatandó tárgyalások céljából érkezik Rómába.

A londoni Quenshall hatalmas termében több ezer főnyi közönség jelenlétében tiltakozó gyűlést folyt le a németországi zsidóüldözések ellen.

A gyűlésen jelen voltak Quackmaster canterbury-i érsek, a liverpooli római katolikus püspök, a katolikus egyház több más főpapja, va-

lamint több miniszter és parlamenti képviselő. Köztük: Lord Cecil, Sir Herbert Samuel, Lord Reading.

A Times megállapítja, hogy Németországgal a békeszerződések megalkotásakor igazságtalanságok történtek és volt időpont, amikor megvolt a hajlandóság ezeknek az igazságtalanságoknak bizonyos mértékben való megváltoztatására. Jelenleg azonban lényegesen más a helyzet. A jelenlegi Németország eltávolította magától egykori barátait, a rokonszenvet ellenszenvvé változtatta és a világ közvéleményét maga ellen hangolta.

Megegyezés készül Románia és a szovjet között

A kisantant államai felveszik a diplomáciai kapcsolatot Oroszországgal. Tovább esik a dollár. Lettország letért az aranyalapról

Londontól jelentik: A Financial News mai számában részletesen taglalja a világgazdasági konferencia esélyeit és annak a nézetének ad kifejezést, hogy az igazi aranyvaluták megrendülésének veszélye jobb belátásra bírja majd Washington és az USA. végre hajlandó lesz a pénzügyi tárgyalni. A Daily Telegraph szerint

szabadállamok tart a tökemenedülés az Egyesült-Államokból

és csak akkor tér majd vissza Amerikába, ha a dollárt már rögzítették. Tegnap egyébként a hollandi forint esésével kapcsolatban a svájci frank is lankolt, ami pénzügyi körökben élénk aggodalmat keltett. A hollandi forint ellen megindult nemzetközi kontremir ellensúlyozására a holland nemzet bank 43 millió forint értékű aranyat dobott piacra. Ezzel az óriási erejű intervencióval sikerült is feltartóztatni a hollandi valuta ellen intézett rohamot. Az intervenció következtében

a holland bankjegyek aranyfedezete 77 százalékról 75 százalékra csökkent.

Az amszterdami tőzsdén általános az a vélemény, hogy a hollandi forint értékének további súlyosodását legalább is egyelőre nem kell tartani.

A nemzetközi valutapiac újabb szenzációja egyébként

a dollár újabb esése.

Mig tegnap a zürichi utótőzsdén 4.16 és féllel jegyezték az amerikai valutát, addig ma már csak 4.11 volt a jegyzés, amivel a dollár újabb mélypontot ért el. A dollár eddigi árfolyamvesztése közel husz százalékot tesz ki.

Az olasz líra ezzel szemben fokozatosan emelkedik.

Ma délelőtt az olasz valutát Zürichben 27.35-tel jegyezték.

Ezzel kapcsolatban írjuk meg, hogy a lett parlament ma törvényjavaslatot fogadott el, amely kimondja, hogy

az ország letér az aranyalapról.

A törvényes intézkedés azonnal életbelépett.

A Daily Express értesítése szerint, Titulescu és Madgearu tegnap Portsmouthba utaztak, ahol Litvinovval találkoztak. A politikusok a román-orosz kérdést vitatták meg. A Daily Herald úgy értesül, hogy Oroszország és Románia között rövidesen létrejön a megegyezés, ami annyit jelent, hogy mindazok a megnevezett szerződések, amelyeket a Szovjet a szomszéd államokkal kötött, azonnal hatályba lépnek. Az egyezményt kiegészítik azzal, hogy a kisantant államai felveszik Oroszországgal a diplomáciai kapcsolatokat.

A Lupta értesítése szerint Savel Radulescu külügyi államtitkár elhagyta Londont és Bucurestibe utazik. Az államtitkár kiszállt Párisban, ahol két napot tölt és ahol, Paul Boncour francia külügyminiszterrel folytat tárgyalásokat. Hazatérése után Savel Radulescu ismerteti a londoni és párisi eseményeket. Ezek között szerepel a leszerelési konferencia kérdés is, valamint azoknak a tanácskozáso-

Az aranyalapról való letérés célja az árák emelése és a külkereskedelem fokozása.

A Daily Telegraph jelentése szerint az angol és amerikai küldöttségek tagjai tegnap bizalmas megbeszéléseket folytattak a valutastabilizáció kérdésében. Az angol delegáció állítólag nyíltan tudomására adta az amerikai küldöttségnek, hogy

a londoni konferencia munkájának eredményességét nagy mértékben hátráltatja Amerikának a stabilizáció kérdésében tanúsított magatartása.

Az angol felfogást közli Molley tanárral és Roosevelttel is. Londonban egyébként lehetségesnek tartják, hogy az angol-amerikai megbeszélések a stabilizáció kérdésének gyorsabb elintézéséhez fognak vezetni.

nek az ismertetése, amelyek legutóbb a négyhatalmi paktum aláírása, illetve ratifikálása körül folytak.

Külpolitikai körök

Élénken foglalkoznak a román-olasz barátsági szerződéssel,

amely július 8-án jár le. A szerződést előreláthatólag sikerül meghosszabbítani.

Techirghiol strandfürdő

EFORIA ALLOMÁS.

MELEG ISZAPFÜRDŐ, TENGERI FÜRDŐ, STRAND, ELSŐRENDŰ HOTELEK ES SZALLODÁK. MINDEN SPORTFAJTA-SZORAKOZÁSOK.

A GRAND ÉS NEPTUN szállodákban

szobák rendelkeznek:

Societatea p. exploatare de Stațiuni Balneare și Climaterice

București, I. Str. Ecara 2. Telefon: 233-58.

359

A Broadway árnyékában

(Egy hajóorvos naplójából)

Irta: VEÉR SANDOR dr.

Azt érezni kell!.. Az Óceán kísértő, forró augusztusi éjszakáját kell érezni, amint feléje borul a végtelen rádiuszu csillámló arany és ezüst szögekkel kivert égi sötétkék onix bura, amelyet sejtelmesen szel ketté a kanyargó tejut opálózó fehér sziluettje. És meg kell érteni a tenger kis apró, fodros hullámokban tovasuhanó messze síkjait, a mint rajtuk a csillagok imbolygó visszfényéből egyszerre csak világítóbogárnyi pontok szöknek össze és csakhamar villódzó vonalak, majd hatalmas villámló fényásvok világolnak a messze síkon, mintha ebben a lidércfényben megkésztülnek nyilni a tenger misztikus mélységei. A tenger szépségesen és titokzatosan foszforeszkál ebben az augusztusi éjszakában. És az apró ázalágányok miriárdjainak fényenergiájából mintha a mitológia minden tengerlakó istene és félistene ki akarna ülni a nagy fehér fényességek fekete partjaira.

Az Óceán nyáréjszakájának hűvös harmata lehullott már a nyújtózó hajószékek hosszú gládájára és a felső fedélzeten már csak három ültünk a perspektívában végtelennek tetsző széksoroknak a közepén. Három fehér folt a foszforeszkáló éjszakában.

Ekkor Gladys, Paquintól remekbe készült, párisi habfóhéj béli csipkeruhájából, Lipcsében vásárolt fehér sarkiróka boájából és carrarai márványszoborhoz hasonló dekoltázsát betetőző ragyogó szökeségének dicsfénye alól, iszonyu fölényének teljes tudatában (nagyyszerű pensylvániai petroléum-vonatkozásai voltak), így szólt jobbra és balra egy fojtott crescendóban.

— Holnap kikötünk, Önök előtt a nagy bizonytalanság uraim: Ma még elsőosztályú előkelő utasok, de ugyan mihez fognak holnap?

Hosszu szünet. A dining-roomból a jazzmuzsika ideszűrődő legutolsó foszlányai haltak el az éjszakában. Azután Steiner, a mérnök mindkettőnk nevében megszólalt:

— Igen, holnap matematikai pontossággal elkövetkezőleg fogja ránkvetni magát a bizonytalanság nyomasztó érzése. De az újvilág új szenzációkat hoz majd, új lehetőségeket, új reményeket. És az újvilág új színek változatait is tárja majd

előnk. És engem majd csak a feketeszínű nő rassz fog érdekelni ebben az új világban.

Ekkor hat napon keresztül hűsleges utitársunk Gladys hirtelen felállt, mint egy hófehér hideg felkiáltójel és mintha ötvenemeletnyi magasságból hallottuk volna távolodó hangját.

— It was very interesting. Good night gentleman.

A tenger megszünt foszforeszkálni és az Orion csillag önmegadó törvényszerűséggel sietett lecsuszni a nyugati horizont alá.

Másnap az újvilág kapujának, Newyorknak a főuccáján, a Broadwaynek veszett forgatagában sodródtunk tovább. Csak kivételesen beedzett idegek tudnak kellőleg megfeszülni evvel a gőzölgő irammal szemben, mely a hirtelen beléjezuhaant európai ijesztő félelemmel és vonakodó irtózáttal tölti el, amíg csak föl nem ébred az arányok megsemmisítő érzetéből. És ekkor kezdi észrevenni, hogy a dörgő, csengető, füstölgő, dudáló, harsogó gázsi forgatagban a felhőkarcok zakadékok legmélyén hozzája hasonló emberek törtetnek, futkosnak és kiáltoznak és biztosan tudni véli, hogy nem messzi tőle, talán a harminckilencedik emeleten esetleg valaki atavisztikus nyugalonnal éppen most harisnyát stoppol.

Amint a nagy tolongásban, az autózletek, a fényképezőgép-boltok, a restauratók, a férfidivatkereskedések, candy storeok sokaságának partjai mellett egészen a Flat Iron (lapos vas) felhőkbenyuló épületéig usztunk fel az áradattal, be kellett menekülnünk a robogó dübörgésből egy mellékcába, amelynek pár perccel lefokozott zajában kissé magunkhoz térünk és fellelegzettünk. És ekkor történt, hogy egy óriási színes fényreklám alatt, kanyargó vörös és kék kirakati fényektől övezve egyszerre csak szemben állt velünk a sors, — feketén, csábítón és sokatigézőn — úgy ahogy barátom Steiner azt elkívánta.

A „Kohinoor“-ról einevezett üvegekszer store kirakata mögött három másfél méter magas, óriási üvegyöngy kaláris és sok-sok ezernyi, a villanyfényben tüzes szikrákat hányó üvegciflergyöngydiadém, csiszolt üveg tűzék, kézelőgomb, karsatt harmonikus együttesen tul ott ült egy magas dobogón, sok apró cent és büvös dollárbevé-

tele, váltása és osztályozása között, testéhez lágyan hozzásimuló fehér selymes munkazubbonyában Carmen, a pénztár kezelőnője.

Carmen bőre fénylő csokoládébarna színű volt, vonásai szépek voltak, egészen elütők raceától, mert mondhatnám az európai karakter volt bennük az uralkodó vagyis: magas homlok, finom metszésű orr, kékeszürke, kedves fényben uszó kifejezésteljes szempár, keskeny biztató alkak és plasztikus nyakvonal győzött meg Carmen egy előnyös származási keresztjeződéséről.

Steiner feltűnő gyorsasággal öt perces időközben három pár kezelőgomb megvásárlása után tisztázta a helyzetet Carmennel szemben és biztos lett a dolgában. Aztán utaink különváltak, mindegyikünk másfelé tájékozódott a dübörgésben, a csilingelésben, a forgatagban.

Még a tizenegyedik ucca végén levő dokkban horgonyzó hajón laktam, amikor Steiner fogfájással állított be hozzám.

— Iszonyuan fáj a fogam doktor, Kérlek bárj el velem gyorsan, húzd ki azonnal a fogamat.

Miután kihúztam bajtársam testének fölleszessé vált fájdalmas részét és miután betegen még egy félóra múlva is láthatóan lehangolt volt, diagnosztikus unszólásomra végre megszólalt:

— Hát Carmennel igazán boldog voltam. Este mindig, sőt következetesen ágyban fekvé, gyönyörű sárga selyemágyában fogadott és tiszteletemre automatikus pianóljára Chopin valseokat játszott. El voltam ragadtatva tőle, mert kedves volt és nyájas és mert már álláshoz is juttatott volna és mégis... sohasem fogom őt többé viszontlátni.

—?

Tegnap későn este, folytatta Steiner, amikor a szük kapun kiakartam lépni, egy kis néger nő ugrott elélem és szemét komikusan forgatva, szólt: Ön és Carmen? Ah all the two legs from wood, do you know? — lehelte, kuncogta, sziszegte felém és eltűnt. Mit mondjak, mindent összegezve, Carmennek a szíve holtbiztosan husból és vérből való volt, de a lábai, azok meglepően remekművi gummival kombinált falábak voltak.

És ekkor egymásra néztünk, elhallgattunk és egyszerre csak mintha mind a ketten egy az ötémedik emelet nagy magasságából idesettenkedő halk, fehér, sejtelmes, lesújtó kacagást hallottunk volna.

Háromszáznál több halottja van a borzalmas szumatrai földrengésnek

Tizenöt kilométeres sávon minden romhalmazzá változott

Londonból jelentik: Szumátra-szigeten — amint megirtuk — borzalmas földrengés pusztított, amely tizenöt kilométeres sávon romhalmazzá változtatta a virágzó területet. A föld az egész tizenöt kilométeres területen felrepedt. A rettenetes erejű földrengés teljesen kettészakított egy hatalmas hegyet.

A betemetett községek és farmok épületei alól szerda délig 318 halottat hoztak napvilágra.

A sebesültek száma megközelíti az ötszázat. A kár igen nagy, főleg az állatállományban, amely majdnem teljesen elpusztult.

„Harapós“ merénylet egy gyermekprimadonna ellen

Budapestről jelentik: Földes Zoltán mérnök feljelentést tett ismeretlen tettes ellen azért, mert kisleányával, a hatesztendős Földes Kató gyermekszínésszel hétfőn délután a József-körút 66. számú ház lépcsőházában erőszakoskodott.

A gyermekszínésznő, aki most végezte az első elemét, még mindig az izgalmak hatása alatt mondotta el, hogy mi történt vele.

— Azelőtt a József-körút 66-ban laktunk — mondotta. — Anyukámnak néhány barátja van a házban. Hétfőn délután üzenetet akartam átadni anyukám egyik barátnőjének. Amikor a lépcsőházban az első emelethez értem,

magas, szürkeruhás, szürkekalapos, barnacipős bácsi

ért utól. Megkérdezte, hol lakik a házmesterné. Azt feleltem, hogy a földszint egy alatt. Azt is kérdezte, hogy én hova megyek. Egyszer csak hozzám rohant, elkapott. Én szabadulni akartam, de ő még erőszakosabb lett.

Megharapta az egyik ujjamat, beleharapott a lábamba,

csupa vér voltam. Segítségért kiabáltam, mire a bácsi elrohant.

A házbeliék találták meg a gyermekszínésznőt. Hangosan sirt, véres volt. A közeli I. számú sebészeti klinikán megállapították, hogy kezén és lábán

harapástól eredő nyílt sebek

vannak. Első segélynyújtás után hazavitték, ahol az izgalmak következtében ágyynak esett.

Földesék az este egy uriasszony kereste fel, aki elmondotta, hogy a közeli Práter-utcában

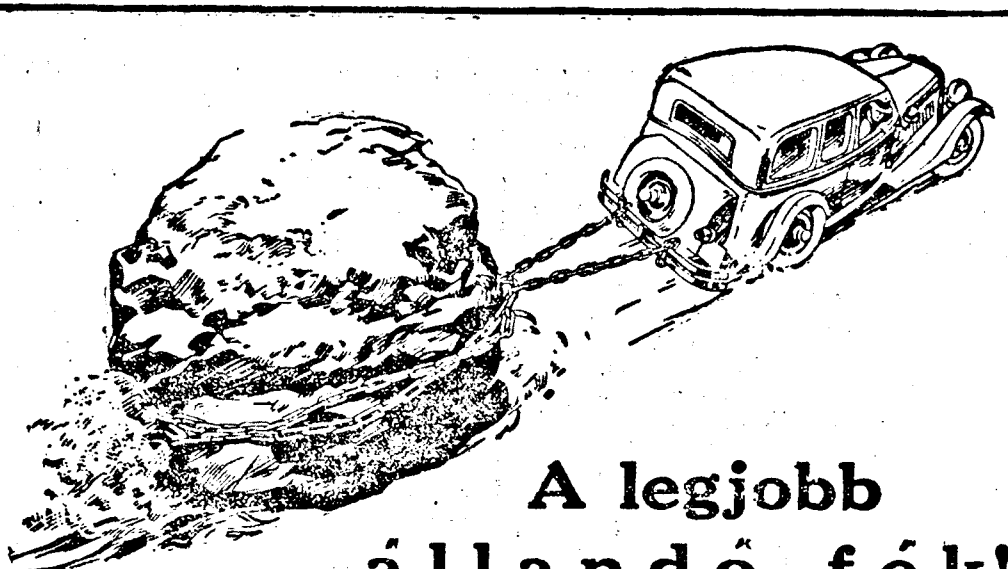
hasonló merénylet

áldozata lett néhány héttel ezelőtt az ő kisleánya is. de aránylag mégis szerencsésebb volt, mert támadója nem harapta meg.

Háromnapos lakodalom

Csornáról jelentik: A sopronmegyei Bányog és a közvetlen szomszédságában lévő Rábaszovát községek nagy lakodalomnak voltak színhelyei. Rábaszovát község leggazdagabb leányát, Horváth Vilmát vezette oltárhoz Bányog község Amerikából hazatért vendéglősenek fia, Kováts Zoltán. A szép párt hosszú sor násznép kísérte az esküvőre, mely utközben mindenütt kalácsot dobált a falu gyermekeseregének.

A két falura szóló lakodalom három napig tartott. Elfogyott a lakodalmon, melyen százötven vendég vett részt: egy tinó, két hizlalt sertés, 50 darab baromfi, 40 torta, 40 kalács, 200 rábaközi percc, 300 fej saláta, 500 darab tojás és megittak többek között 600 liter bort, 300 üveg szódavizet. A háromnapos lakodalomnak az egész környéken nagy híre ment.

A legjobb állandó fék!

Igen sok automobilista több ezer kilométert fut be meghúzott fékkel! Nem láb — sem kézi fékkel. A motor és kocsiszerkezetben előálló sok apró féksurlódás a motor teljesítőképességének körülbelül egyharmadát felemészti.

Az autólaj minőségétől és különleges alkalmasságától, függ, hogy ezeket a surlódási energiaveszteségeket milyen arányban tudjuk kiküszöbölni.

Ezért sohase az olajon próbáljunk takarékoskodni és ne hagyjuk befolyásolni magunkat arra, hogy valami «olesó» vagy ismeretlen gyártmányú és kétes minőségű olajat vegyünk; mindig a kocsis teljesítőképességére, üzembiztonságára és tartósságára gondoljunk, ezért következetesen a megfelelő MOBIL-OIL-t használjuk.

Ha be akarja biztosítani magát akár a szándékos, akár a kényszerű változtatások ellen, MOBIL-OIL-t vegyen eredeti, plombált kannában!

Mobil Oil

VACUUM OIL COMPANY S. A. d. R.

Tizenegy bányászt elzárt a világtól a beomlott tárna Pilisvörösváron

Megrendítő bányakatasztrófa történt szerdán Magyarországon — Megindultak a mentési munkálatok —

Budapestről jelentik: Megrendítő bányakatasztrófa történt szerdán délután Pilisvörösváron a Pestvidéki Kőszénbánya R.-T. egyik bányájában. Egy régi aknában, amelyet már évekkel ezelőtt elzártak, földcsuszamlás történt és az akna egyik fala beomlott. Ennek következtében a szomszédos tárnában dolgozó tizenegy munkást a leomlott föld teljesen elzárta a külvilágtól.

A bezárt munkásokat vastag föld-, iszap- és vízréteg választja el az épen maradt bányatárnaktól. A mentési munkálatok nagy energiával folynak és a világtól elzárt munkások hozzátartozói rémülten, kétségbeesve várják a mentési munkálatok eredményét.

CORSO MOZGO! Ma uioljára!

Nagyszerű kettős műsor!
UJ HELYÁRAK: 10, 20, 25 lej. JOBB HELYBE-
OSZTÁS!

Kezdet: 3, 5, negyed 8 és fél 10 órakor!
I G L O O!

Eredeti film az északi-sark világából, az alaszka-
eszkimók élete, harcok jegesmedve, bálna és tó-
kakkal!

Második film:
KASZARNYAUDVARI
Remek katonai bohózat-

Ezenkívül:
AMERIKAI VIZI-SPORTVERSENYEK!
A 3 órai előadás 8, 15, 20 lejes helyárrakkal.

**CORSO! Holnap, pénteken
PREMIER!**

DOLORES DEL RIO

exotikus szépségű, gyönyörű hangú művésznő,
legszebb, igazi nagy filmje

Mexico virága!

Enekes, táncos, kalandos film Mexico szebbnél-
szebb vidékeiről, káprázatosan szép felvételekkel.

Barabás Béla — Apponyiról

Az aradi magyarság vezérének előadása az elhunyt nagy magyar diplomata-ról a budapesti Studióban — Felejthetetlen emlékek a világháború-előtti amerikai tanulmányairól

A budapesti Studió igazgatóságának felkérésére szerdán délután Barabás Béla dr. érdekes és színes felolvasást tartott gróf Apponyi Albertról, akivel a háború előtt együtt volt. Amerikában tanulmányuton. Az értékes, ma már történelmi visszaemlékezést — sokan hallgatták a rádióon keresztül Aradon is.

Huszonöt éven át voltam gróf Apponyi Albert képviselőtársa a magyar parlamentben s így volt időm és elég alkalmam megismerni őt és mint kortársa megfigyelni azokat a változásokat, amiken ő átment politikai szereplésének különböző korszakain. Nincs és nem is volt a magyar politikai közéletnek egyetlen nagy embere sem, aki oly gyakran vette volna szigorú kritika alá önmagát, mint gróf Apponyi Albert. Életének 60 esztendeje kezdettől a végeig a legnemesebb célkitűzésekkel az átgondolásoknak, a tervezeteknek s a helyes irányzatok kutatásának hullámzása volt. Hiszen az lehetetlenség is, hogy abban a légkörben maradjon, ahol elkezdte. Ő az állami kancellárnak fia, apjának aulikus érületében nevelkedett, de azért lassan az idők folyamán kibontakozott a bécsi szellem nyúgéből.

Gróf Apponyi Albert lelki világának legnagyobb átváltozása akkor történt, amikor először járt Amerikában. 1904. év őszén tartották meg Amerikában: St. Louisban az interparlamentáris konferenciát, amely városban ugyanakkor világkiállítás volt. Ezen interparlamentáris konferencián 25 ország törvényhozásának képviselője jelent meg kisebb-nagyobb számban, mintegy 240 képviselővel. Mi, magyarok is részt vettünk ezen a csábító utazáson, akik a törvényhozás tagjai, hozzájárulói s a csatlakozókkal együtt, mintegy 60 főnyi csoportot képeztünk, vezetőnk gróf Apponyi Albert volt. Nem is kell mondanom, hogy az interparlamentáris konferencián egyedül Apponyi szerepelt és dolgozott, mi pedig — népség és katonaság — csak szórakoztunk.

Politikai társaskirándulás Amerikába

A tengeren túli kiránduláson hét magyar hölgy is részt vett és pedig: Barabás Béláné, gróf Bethlen Istvánné, Desseffy Zsófia, Desseffy Aristid képviselőházi elnöki tanácsos leánya, György Endréné, Mohay Sándorné, Szulovszky Dezsőné és Veres Béláné. A férfiak közül emlékeztetem szerint még életben vannak: gróf Bethlen István, Lukács György, Némethy Károly, báró Papp Géza, Domahidy Elemér, Hock János, Rudnyánszky Béla, Blaskovits Ferenc kanonok, Szulovszky Dezső, Urmánczy Nándor, Steiner Ferenc, Háromy László, gróf Károlyi György, Erdőy Béla és én.

Newyorkban a magyarság nagy tömege viharzó lelkesedéssel fogadott. Mindnyájunkat az akkor még új, 17 emeletes Waldorf Astoria-szállodában helyeztek el. Szeptember 7-én kezdődött meg az a 20 napig tartó nagyszabású körutazás.

A Pennsylvania négyes vágányu híres vonalán első megállónk Philadelfia volt, azután jött Pittsburg és 9-én este megérkeztünk St. Louisba, az interparlamentáris konferencia színhelyére, ahol világkiállítás is volt.

Fényes külsőségek között folyt le az a pazar bankett, amelyet a világkiállítás elnöke adott az interparlamentáris konferencia tagjainak tiszteletére. Elképzelhető, hogy amikor gróf Apponyi Albert imponáló alakja állott fel s haragszerű hatalmas hangjával betöltötte a nagytermet, az egész

**4 1/2 nap
az Óceánon**

közönség áhitattal, mi pedig magyarok lelkes érülettel hallgattuk vezérünket.

Ezután Clevelandba utaztunk, ahol mintegy 60.000 kíváncsi magyar lakott.

A különvonat Cleveland állomásra reggel 8 órakor futott be. Reggeli után bevonult a társaság a szálloda fényes nagytermébe, amely már zsúfolásig volt magyarsággal. Itt történt a hivatalos fogadtatás és üdvözlés, miközben tomboló lelkesedés vette körül az emelvényen megjelent gróf Apponyit, aki a hozzá intézett üdvözlő beszéd után, előbb a kormányzóhoz szólott angolul s azután magyarul kezdte: Magyar testvéreink! Ez a testvéri megszólítás meghatotta és megfogta a magyar lelkeket.

Ezután az egész társaság levonult a Magyar Ház földszinti nagytermébe, ahol zajos és lelkes

ünneplések ismétlődtek meg. Gróf Apponyi Albert itt is beszélt.

Innen a Magyar Házból ismét hosszú utat kellett tennünk, hogy elérkezzünk a nap legnagyobb ünnepének színhelyére, egy nagy parkba a Kossuth-szoborhoz, amelyet egy egyszerű magyar szobrász alkotott, hűen lemásolva a nagyszalontai Kossuth-szobrot. Perczel Lajos közjegyző, a szoborbizottság elnökének bevezető beszéde után gróf Apponyi Albert lépett a szószerke a tömeg lelkes élvezése közben. Hatalmas beszédéből idézem e részeket: Valóban a gondolatok és érzelmek egész özöne ostromolja az ember elméjét és szívét, amidőn Amerika földjén ezernyi magyarokhoz szóló Kossuth szobránál. Mit jelent ez a szobor ezen a helyen? Ez a kérdés megérdemli, hogy kis- sé elmélkedjünk felette. Kossuth neve azért vésődik oly kiirihatatlanul a magyarság szívébe, mert népét felszabadította. Köztevékenységének célja a nemzeti nagyság volt. Kossuth felismerte, hogy a nemzetek nagyságának egyedüli talpköve a nép összességének szabadsága. Ezért e szik talapról széles talpra helyezte nemzetét, felszabadítja a népek millióit. Ezért olyan nagy Kossuth Lajos, hogy szobrának helye van nemcsak saját hazája területén, hanem idegen fölön is.

Amerikának is van ilyen alakja. Ilyen férfiak Washington György. És bizonyára el fog jönni az idő, amikor Kossuth-amerikai szobrának Washington bulapesti szobra mond köszönetet.

Amerika demokratizálta

Washingtonból vissza utaztunk Newyorkba, ahol az ottani magyarság nagy bucsuestélyt rendezett gróf Apponyi Albert tiszteletére. Ez alkalommal itt az ünneplő magyarok előtt intéztem gróf Apponyi Alberthez azt a kérést és biztatást, hogy hazaérkezvén, vegye kezébe a nemzeti függetlenség zászlaját s az Amerikában magába szívott szabad eszméknek és demokratikus elveknek életre hívásával segítse elő nemzetünk állami önállóságát. Viharos tetszés kísérte e lelkes szöveget s gróf Apponyi Albert új szellemű beszédével kijelentette, hogy a magyar politikai események zűrzavarából csak egy irány vezet ki, ha a nemzeti közvélemény lelke és akarata kiszabadítja magát a lekööttség súlyos béklyóiból.

Newyorkban a magyar csoport feloszlott. Egy részük ott maradt további tanulmányozás végett, másik része ott szállt fel hajóra hazafelé, a har-

Apponyi e szavak után a kormányzóhoz fordult és ékes amerikai angol nyelven ismétli a Washingtonra vonatkozó elismerést s közli, hogy a Clevelandi Kossuth-szobrot Budapest magyar főváros mielőbb viszonzni fogja egy Washington-szoborral. (A mi később meg is történt.)

Amidőn Apponyi befejezte szónoklatát, az ezrekre menő magyarság, sőt a nagyszámban levő amerikai polgárság is percekig viharos tombolással ünnepelte Magyarországnak legnagyobb szónokát. Csak a történelmi hűség kedvéért említem meg, a szoborünnepeken a vendégek közül én, dr. Barabás Béla és Hock János magyar országgyűlési képviselők beszéltünk az óriási közönség lelkes viharzó hangulata közben.

Kihallgatáson a „nagy” Rooseveltnél

Az egész magyar társaság Clevelandból Buffalo majd innen Albányiba utazott, ahol rövid tartózkodás után a Newyork melletti Jersey Cityben s onnan az éjjeli vonaton Washingtonba mentünk. Szeptember 24-e szombat, fényes napja volt az interparlamentáris konferencia magyar csoportjának. Az összes államok képviselőinek fogadása az Egyesült-Államok elnökénél a Fehér Házban, e nap délután 2 órájára volt kitűzve. Gróf Apponyi Albert Roosevelt Tivadar elnöknel a délelőtti folyamán volt kihallgatáson s kieszközölte, hogy a 60 tagból álló magyar csoport külön fogadtassék. Az Unió elnöke ehhez nemcsak szívesen hozzájárult, de a magyarokat meg is hívta 5 órai teára.

Ez volt az utolsó és legfényesebb része az amerikai szép napok végig ünnepléses eseményeinek, amelyek nemcsak felejthetetlenek, de a viszagondolás szinte felvillanyozza szürkébe merült életünket.

Apponyi gróf politikáját

madik része pedig mintegy huszan gróf Apponyi Alberttel együtt Bostonba utaztunk, ahol szeptember 28-án ugyancsak a Cunard Line Társaság Ivernia nevű hajójára szálltunk fel, amely nem egészen 6 nap alatt vitt el Liverpoolba. Ezzel befejeződött a mi emlékezetes utazásunk és gróf Apponyi Albert 35 napos amerikai szereplése, amely 110 alatt sikerült neki az egész világ parlamentjeinek képviselői és Amerika népe előtt kiemelni Magyarországot a reá nehezedő közönségi viszony szürkéséből, mindenütt hirdetéven, hogy az ezereves Magyarország megérdemli Amerikának rokonszenvét.

Most már elpihent, elvesztettük őt s a budapesti Mátyás-templom sir-üregéből ragyog vissza árva nemzetére s az egész magyarság az örökön élő halottnak halhatatlan szelleme.

Vața de jos (Alváca) kénes és szénsavas

hőgyógyfürdő

Csúsz, rheuma, köszvény, ischias, aranyér, vizsér-tágulás, női bajokra

Erdély legolcsóbb gyógytelepe

Orvosi ellenőrzés.

Kitűnő konyha. Allandó zenekar.

Formentes magaslati levegő. 2106

Reggeli, ebéd, vacsora, lakás és fürdő 100—120 lej

Kedvezményes vasúti jegy. Prospektust készséggel küld az IGAZGATÓSÁG.

Egyre nő a buza-hausse Amerikában

Az amerikai termés-katasztrófa okozza az áruk ugrásszerű emelkedését

Washingtonból jelentik: A chicagói tőzsdén tegnap olyan forgalmat bonyolítottak le, amilyenre évek óta nem volt példa. A buza-árak tegnap is folytatták a történelemben szinte páratlanul álló emelkedésüket. A legutóbbi bankzárlat óta

a buza ára bushelenként 47 dollárról 105-re emelkedett.

**a leggyorsabb ut a
Chikágói világkiállításra**

Az idei termés előreláthatólag száz millió bushellel lesz kevesebb, mint tavaly. A tőzsde helyiségeiben hihetetlen izgalom uralkodott és az árfolyamjelző-gépek nem voltak képesek követni az árfolyamok emelkedését. A júliusi buza 95 és fél centtel, a szeptemberi buza 97 és háromnegyed, a decemberi 1 dollár és háromnegyed, a májusi buza pedig 1 dollár és 5

centtel zárult. Az amerikai gazdák gabonakészleteinek értéke március óta 745 millió dollárral emelkedett, amiből egyedül a buza árjavulása 450 millió dollárt tesz ki. A liverpooli tőzsdén szintén hatalmas áremelkedést regisztráltak.

Nem érdektelen megemlíteni, hogy a chicagói tőzsdén bekövetkezett fordulat

az amerikai termés katasztrófáját okozza. Hasonló katasztrófára két évtizedre visszamenően nem emlékeznek. Az etemi csapás következtében beállott hatalmas áremelkedés megnövelte a gazdák vevőképességét, ami természetesen fellendítőleg hatott az iparra.

Elvilágosítások és prospektusok 2372

Norddeutscher Lloyd Bremen

F. MISSLER S. A. R., ARAD,

Bul. Reg. Ferd. Ferdinand 5. Tel.: 8-51.

Felrobbantották a bécs-badeni villamos sínét

Bécsből jelentik: Ismeretlen tettesek ma éjjel egy óra után, Tribuswinkel és Pfaffstaetten között

felrobbantották a bécs-badeni villamosvasut sín pályáját,

közel az üggető-versenypálya megállójához. A merényletet három órakor vette észre egy rendőri őrszolgálat. A félméteren felszakadt sín reggelre kijavították, a forgalom zavartalan.

Három gyanús embert letartóztattak, de tagadnak.

A Theater an der Wien szomszédágában lévő

Dobner-kávéház ablakába ma reggel petárdát dobott be valaki,

amelynek gyújtószinórja égett. A petárdát a tulajdonos víz alá merítette, baj nem történt.

A Grác-budapesti táviróvonal

egy vezetéket Stájerország területén ma éjszaka átvágták és „Burgenland” több telefonvonalát elpusztították.

„A legméltányosabb elbírálásban részesítem a kisebbségi diákok érettségi dolgozatait”

jelentette ki az aradi érettségi bizottság elnöke. — Marcu professzor érdekes nyilatkozata

Általános érdeklődést keltett az Aradi Közlöny legutóbbi cikke, amelyben arról számolt be, hogy az írásbeli érettségi vizsgát tett magyar diákok milyen kellemetlen szituációba kerültek, amikor a szabadon választható tézisekből román nyelven kellett vizsgáznunk. Az ügyben ma felkerestük Marcu egyetemi tanárt, az aradi érettségi bizottság elnökét, aki rendkívül érdekes és egyben megnyugtató nyilatkozatot tett.

— Az írásbeli érettségénél — mint különben mindenben — teljesen szabályosan jártam el — jelentette ki a professor. — Ugy az érettségi törvény, mint az idén kiadott miniszeri rendelkezés világosan kimondja, hogy a kisebbségi nyelvek csak kisegítő-nyelvekként alkalmazhatók, még pedig olyan mértékben csupán, hogy ne akadályozzák meg az érettségi bizottság dolgozat megkezdését felülbírási nyelven. A kisebbségi diákokkal szemben méltányosan jártam el. Magam figyelmeztettem őket, hogy abban az esetben, ha nem tudják a tézist teljesen az állam nyelvén kidolgozni, úgy nyugodtan használják anyanyelvüket. Azaz azokat a kifejezéseket és mondatokat, esetleg egész levezeteket, amelyeket nem tudnak románul leírni, írják meg anyanyelvükön. Tovább is mentem a feladatban, a kisebbségi diákoknak az előírt két órán túl újabb félórát engedélyeztem, mert tisztában voltam

azokkal a nehézségekkel, amelyekkel meg kell küzdeniük.

— Több éve vizsgáztatok, legtöbbször kisebbségi vidékeken és soha elfogultság nem vezetett. Itt nem is volna szabad nemzetiségi szempontokat szem előtt tartani, itt diákok vannak csupán, akiknek vizsgáznunk kell. Soha eszembe nem jutott a legkisebb nehézségeket támasztani a kisebbségi diákoknak.

Az eredmények elbírálásánál is a legméltányosabb szempontokat követem és természetesen, hogy a kisebbségi diákoknál fe-

PUCCINI világhírű operája, a
Pillangó kisasszony

(Madame Butterfly)

megfilmesítve, főszerepben SYLVIA SIDNEY-jel

pénteken kerül bemutatásra a CENTRAL-mozgóban.

Partnere a dalias CARY GRANT.

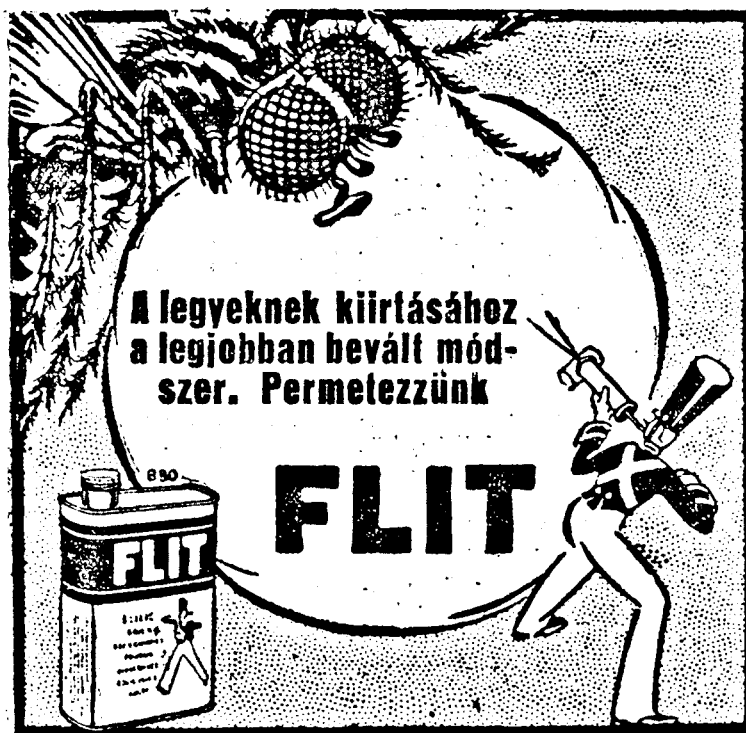
kintetbe veszem a nyelvi nehézségeket is dolgozatuk elbírálása alkalmával.

Nem lehet célunk elkedvetleníteni az élet elé készülő fiatalokat.

Az aránylag fiatal egyetemi tanár meggyőződéssel ismerteti álláspontját és előadásából arra lehet következtetni, hogy az aradi magyar diákoknak nincs mit félniük. Ha a szabadon választott tantárgyknál nem is sikerült kifogástalan román nyelvtudással összeállítani dolgozatukat, de a feladott tézist — a magyar nyelv használatával — megfelelő módon oldották meg, úgy a vizsgájuk eredménye iránt nem kell aggódniuk. Marcu professzor elmondja, hogy egy esetben még ahhoz is hozzájárult, hogy a tézist magyar nyelven dolgozzák ki és utána röviden román nyelven foglalják össze.

— Higyjék el — jelenti ki meggyőződéssel — nem olyan veszélyes ez az érettségi vizsga, mint ahogyan a felzaklatott diákfantázia hiszi.

Az általános eredmény kerül szóba. Itt Marcu professzor már csak általánosságban beszél:

— Általában nem mondhatom, hogy túlságosan sikerrel vizsgáznak a diákok — állapítja meg — és ez egyformán vonatkozik úgy a többségi, mint a kisebbségi tanulóakra. Az iskolák tulszofaltságával egyidejűleg alaposan csökkent a tudásbeli eredmény s ezt rendkívül szomorú jelenségnek tartom. Véleményem szerint szigorú rostálás szükséges, hogy csak azok kerüljenek keresztül az osztályokon, akik tényleg tudnak és akiknek tényleg megvan a tanulniakarás. Al-intellektuelekre igazán nincs szükségünk... annál is inkább, mert ezeknek legnagyobb része azután az életben bukik el.

Az aradi bizottsági elnök nyilatkozata után érthető várakozással tekint Arad magyar társadalmá az érettségi vizsgák végleges eredményei elé.

Pusztító vihar Arad-megyében

Órákig megszakadt az Arad-temesvári vasuti összeköttetés. — Jégvihar Németség és Vinga között

A néhány nap óta megisméltendő esőzések és főképpen a ma kordélutáni felhőszakadás következtében

rövid megszakítás állott be az arad-temesvári vasuti összeköttetésben.

Az esőzések már az elmúlt napokban több helyen megrongálták a vasuti vonalat, amelyet azonban a CFR közegeinek még idejében sikerült rendbehozni. A mai zápor azonban annyira alacsony volt, hogy az

Németség és Vinga között beomlott.

A Temesvárról Arad felé érkező vonat ennek következtében nem folytathatta útját és a nyílt pályán megállott. Az eseményről értesítették az aradi állomást is, ahonnan munkások indultak el a töltés megjavítása végett. A munkálatok közel öt órát vettek igénybe és így a félhármas vonat csak az esti órákban érkezett meg Aradra.

Az utasok elbeszélése szerint egyébként nagy vihar pusztított Németség és Vinga környékén. A vihar folyamán

mogyorónagyságu jég esett,

amely nagy kárt tett a termésben.

Aradvárosi mozik műsora

5. negyed 8 és fél 10 órakor:

CENTRAL MOZGÓ: Ma utóliára: A TUNISZI KALANDORNÓ. Vízjáték, főszerepekben ELLEN RICHTER, THEO SHALL és HUSZÁR KÁROLY (Puffi). A film külső felvételei BAZEL, MARSEILLE, NIZZA, VENTIMIGLIA, GENUA és TUNISZ legszebb helyein készültek.

SELECT MOZGÓ: WLADIMIR GAIDAROW egyetlen németül beszélő filmje, AZ ELRABOLT GYERMEK. A többi főszerepekben: WOLFGANG LOHMEYER, OSKAR HOMOLKA, OLGA TSCHENCHOWA és TRUDE BERLINER.

Délután 3 órakor a SELECT-ben 8 lejes helyekkel: PINTY ÉS PONTY AZ IDEGEN LÉGIÓBAN.

A kis

Maritza Sáriból,

a 19 éves gyönyörű kis erdélyi úrlányból az amerikai PARAMOUNT-filmgyárnál

nagy

Sari Maritza

lett, mert miután CHAPLIN felfedezte, megkapta az

Eladó gavallér

női főszerepét. Maritza Sári első filmjének peremierje szombaton

a SELECT-ben.

HIREK

A monszun az oka...

Napról-napra fokozódik az elkeseredés a rossz idő miatt. Az időjárás jósálatokat, prognózisokat, már nem is igen nézzük, tudjuk, ugyanis csak rosszat ígérhetnek. „Hősülvedés, a felhőzet fokozódása, erősödő szelek, viharok, esők...” Ez a mottója már hónapok óta a meteorológiai jósálatoknak. És mindenki, akit néhány szép tavaszi hét elbizakodottá tett — és kit nem tett azzá? — mindenki úgy érzi, úgy szenved bánatosan, átkozódik nekikeseredve, mintha már legalább is minden elveszett volna. Igaz, hogy minden ilyen borús, felhős, hűvös, szeles, esős júniusi nap — veszteség, elvesztett nap a régvárt, sóvárgott nyárból, — igaz, hogy érthető, ha az emberéket deprimálja, elcsüggeszti, ha reggel-reggel után csak ólomszínű eget lát és estéről-estére eső paskolja az ablaktáblákat, — igaz, hogy pszichológusok és orvosok szerint, 100 ember közül legalább 50-70 érzékenyen reagál az időjárásra, aminek kihatásai az élet minden, legapróbb vonatkozásaiban is megnyilatkoznak, — mindez igaz, de...

De még nincs minden veszve. Még mindig nem adhatunk igazat azoknak, akik bánatosan legyintve sóhajtanak, hogy no most már az egész nyár ilyen lesz, nem is lesz az idén már sose jó idő. Mert emlékezzünk csak, volt már más években is júniusban rossz idő: sőt sokkal hűvösebb, esősebb idő, amelyre meleg, szép, napsütéses július—augusztus következett. Négy évvel ezelőtt, 1929-ben volt utoljára, hogy egészen július 7-ig, még a mainál is reménytelenebbnek, kétségbeesettebbnek látszott az időjárás helyzet, amely aztán egy csapásra megváltozott megjavult és megrege, forróra változott.

A tudomány tud magyarázatot a mostani zord időre is. S az érdekes magyarázat távoli Ázsia időjárásával hozza jukntimba a dolgot: a monszun, Keletnek ez a hatalmas, periódikus jelensége, az éghajlat-meghatározót évszak-jelensége, az éghajlat-meghatározót évszakban is, hogy az Atlanti Óceán felső régiójában egyre újabb és újabb hideg-ciklonok szakadnak le Dél felé, esőfrontok zudulnak Izland és Grönland felől Európára, jéghegyek válnak le a Dél felé uszva, lehűtik a légtömegeket. A monszun szivja, szippantja Kelet felé a rossz időt, amely jelenség más években is mutatkozik ugyan, de idén, — mondják a tudósok, — ritka balszerencse, hogy ez a folyamat ilyen erős mértékben mutatkozik...

Magyarázatunk most már van legalább. A monszun, A monszunt szidhatjuk a nyakunkba zuduló hideg esőért, az elrontott kirándulásokért, keresztülhuzott programokért, számiásokért, nyári örömeik és nyári üzletek füstbemenéséért. A monszunt szidhatjuk az elpusztult vetésért is. Szidhatjuk és — várjuk, hogy mikor kegyeskedik a monszun csillapodni s számunkra is végre egy kis igazi nyarat engedélyezni?

— A7 ARADI KÖZLÖNY legközelebbi száma, Péter-Pál napja miatt szombaton reggel a szokott időben jelenik meg.

— IDÓPROGNÓZIS. Változó felhőzet, sok helyen eső vagy zivatar várható. A hőmérséklet nem változik lényegesen.

— A király Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Az uralkodó, aki részt vett a ploesti házi ezred ötven esztendő fennállásának jubiléus ünnepségén, ma este visszaérkezett a fővárosba.

— Miklós herceg a lengyel köztársasági elnök vendége volt. Varsóból jelentik: Miklós királyi herceget tegnap este vacsorán látta vendégül Moscinsky köztársasági elnök. A herceg holnap reggel Párisba repül. A varsói sajtó rendkívül meleg hangon emlékszik meg II. Károly király öccsének varsói látogatásáról.

— Péter és Pál: hivatalos munkaszünet. Bucurestiből jelentik: Péter és Pál napján a közhivatalokban szünetel a munka.

— Hétfőn kezdik az állami tisztviselők fizetését. Bucurestiből jelentik: Az állami tisztviselők júniusi fizetéseinek kiutalását hétfőn kezdik meg.

— A trónörökös nyara. Bucurestiből jelentik: Mihály nagyvajda a július hónapot a Fekete-tenger partján tölti, augusztusban pedig anyja, Heléna hercegnő meglátogatására, Svájcba utazik, ahol egy teljes hónapot tölt.

— Egy csomag — pestisbaktérium. Bécsből jelentik: Berlin Lankwitz külvárosának egyik kertjében vasárnap félelmetes leltre bukkantak. Egy csomagot találtak, amelyben körülbelül hatban üveglemez volt és az üveglemezek a legveszedelmesebb betegségek, mint kolera, malária, pestis, baktériumtelepeit tartalmazták. A csomag megtalálójára annyira megrémült, hogy sürgősen elégette az egész csomagot. Nem tudták megállapítani, hogy a lemezeket, amelyek mindegyikén fölírás jelezte a tartalmát, valamely laboratóriumból lopták-e el, vagy pedig merényletet kíséreltek-e meg.

— Titokzatos antiszemita pénzforrások. Bucurestiből jelentik: A Lupta mezemliti, hogy több román fiatalember legutóbb Németországban járt, ahol antiszemita propaganda-kurzust végeztek. Az országba érkezve, azonnal megkezdték a falvakban az agitációt. A lap gyanúsnak tartja, hogy honnan kapták a pénzt a mozgalomhoz ezek a fiatal emberek, akik kivétel nélkül szegény családok gyermekei.

Percenként: 200 ezer gyufa

Londonból jelentik: Egy olasz statisztikai iktynökség kiszámította, hogy az egész világon percenként 200.000 gyufát gyúltanak.

— Péter és Pál napján reggel 7 órakor a Minorita-templomban csendes misét tartanak, amelyet dr. Wild Endre kulturházi igazgató celebrál. Kilenc órakor az összes elemi iskolák Te Deumra gyűlnek össze a Minorita-templomban, a tanév bezárása alkalmával. A Te Deum után, körülbelül háromnegyed tízkor ünnepi nagymise lesz Péter és Pál apostolfejedelmek tiszteletére. Este hét órakor szentbeszédet mond Szabó Dániel, utána pedig Litánia következik.

— Sixtus herceg leleplezett bucuresti-utja. Bucurestiből jelentik: Sixtus páрмаi herceg bucuresti-utjával kapcsolatban a Curen-tul azt írja, hogy az utnak nincs külpolitikai háttere. A herceg egy francia szindikátus képviselője, amely a kisajátított besszarabiai erdők tulajdonosainak érdekeit védi. Így tehát Sixtus herceg romániai utját csupán üzleti okok determinálták.

Emberek között

— Mi lett egyszerre, hogy nem akarsz ebédelni? Az előbb még nem volt semmi bajod.

— Igen, de azóta kezembe került egy európai újság s elolvastam a civilizált államok eseményeit.

— Vakmerő betörés Aradon. Tegnap éjszaka ismeretlen tettesek betörést követtek el Jovici György Strada Pieneior 27. szám alatt lévő hentesüzletébe. Átkulccsal nyitották ki az üzlet hátsó ajtaját és így hatoltak be a helyiségbe, ahol körülbelül 60-80 kilogramm disznózsirt, szalonnát és egyéb élelmiszert vettek magukhoz, majd eltávoztak és gondosan bezárták maguk mögött az ajtót. Ma reggel, amikor Jovici György az üzletébe belépett, nyomban észrevette, hogy hivatlan vendégek jártak benne. Jelentést tett a rendőrségen, amelyben elmondja, hogy a kára meghaladja a 2500 lejt. A nyomozást a betörés ügyében bevezették.

— Ellopott zsebóra. Nelciea Arcadia Str. Marasesti 55 szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen. A feljelentés szerint ismeretlen tettes ma délelőtt ellopta Nelciea zsebéből 600 lejt érő ezüstóráját, láncsal együtt. A zsebmésző elfogatására megindították a nyomozást.

— Ezüstmisés plébánost ünnepeltek hível Schöndorfon. Szép ünnepség zajlott le szerdán Schöndorf közságben. Glazs v Miklós schöndorfi plébános tartotta ezüstmiséjét. Délelőtt tíz órakor ünnepi nagymise volt, majd hatvan terítékes bankettet rendeztek, amelyen többen mondottak köszöntőt. Az ünnepi misén megjelentek Karl József főesperes, Mayer Ker. János ujaradi apátplébános, Eisele Mátyás radnai esperes, Wetz Oszkár szentszéki tanácsos, Stéger Gy. Gellért rétháti, Sz. Papp Károly soborsini, Frank Károly trauenni, Ghel Ottokár németi, Fuchs Imre angyalkuti és Singer keresztiesi plébánosok, P. dr. Trefan Timot radnai kvardian, P. Caius, P. Regalat és P. László radnai Ferencrendi-atyák.

Felreértés

— Doktor ur, kérem. — Schwartz vagyok... Segítsen rajtam!

— Ezen nem tudok segíteni: a névváltoztatás a minisztérium dolga.

— Az állami nyugdíjak fizetésének sorrendje. Az aradi nyugdíjpénztár a hó 30-ikán, pénteken kezdi meg a júniusi nyugdíjak kifizetését és erről az alábbi programot állította össze: Juniús 30-ikán a rokkant tisztek, katonatisztek és özvegyek nyugdíját, július 1-én a G. H. I. J. heűis polgári nyugdíjasokat, 3-án K. L., 4-én M. N. O. kezdőbetűsöket fizetik. A többiek akkor kaphják meg illetményeiket, amikor a kiutalás megérkezik. A nyugdíjpénztár felhívja a figyelmet arra, hogy az áprilisi, májusi és júniusi globálisadó befizetését minden nyugdíjas köteles igazolni a júniusi bön hátlapján. A nyugdíjkönyvet úgy kell kitölteni, ahogyan a májusi nyugdíjfizetésekor kitöltötték. A fenti fizetési programot mindenki saját érdekében pontosan tartsa be és reggel 8 órától délelőtt fél 12 óráig vegye fel illetményeit.

— Baleset a „Tour de Hongrie” kerékpárversenyen. Pécsről jelentik: A „Tour de Hongrie” első napján Erős magyar versenyzőt súlyos baleset érte. A mecseki hegyek felé vezető úton, a versenyző egy előtte haladó autó által felvert porfelhő miatt, nem vette észre, hogy az országot középen körakás áll. Neki ment és felborult. Koportyáján, nyakán, karján súlyos sérüléseket szenvedett. Nyomában halad egy francia versenyző, aki szintén felfordult. Az ő sérülései azonban jelentéktelenek voltak és folytatta utját. A verseny első napjának állása egyébként a következő: 1. Stedler (svájci), 2. Hender (német), 3. Servadai (olasz), 4. Morgiadi (olasz).

— A serdülő ifjúságnak reggel felkeléskor egy-egy kis pohányi természetes „Ferenc József” keserűvizet kell adni, mert gyomor-, bél- és vértisztító hatásának fiuknál és leányoknál igen fontos eredményeket köszönhetünk. A gyermekklinikaon a Ferenc József vizet már a kicsinyek makacs szorulásokor kitűnő sikerrel alkalmazzák.

— Leszállították a luxus-trafik árát. Országszerte nagy meglepetést keltett az a hír, hogy elsejétől kezdődőleg leszallitják a cigaretták és szivarok árát. Az öröm azonban most sem lehet teljes, ugyanis csak a két lejen felüli cigaretták és drágább szivarfajták árait szállították le. Az olcsóbb, legjobban fogyasztott cikkek árai változatlanok maradnak. A leszallított árak a következők a cigarettáknál: Ferdinand új ára 4 lej, Tomis 3 lejről 2.50-re, Mihai 3 lejről 2.50-re, Macedonia 3 lejről 2.50-re. Bucurestit úgy a szopókást, mint a szopókást 2.50-ről 2.20-ra, Corpul Diplomatic 2.50-ről 2 lejre és a Specialitate cigaretta (parafás) árát 2 lejről 1.80-ra szállították le. A szivarok: Alba Iulia 20 lejről 18-ra, Regalia Média 15 lejről 12 lejre, Britanica 10 lejről 9 lejre, Trabuco 10 lejről 7 lejre, Cuba Portorico 8 lejről 6 lejre, Senioritas 6 lejről 5 lejre és a Porto Rico árát 6 lejről 5 lejre szállították le.

Strandolás előtt

szórteleníttesse magát, ápoltassa arcát, hosszabb tartózkodás a napon, a Maros vize fokozottabb arcápolást igényel.

Keresse föl a

PILISINÉ

kozmetikai szalont

Bul. Reg. Maria 15. Verbos-ház, ahol díjtalanul megtanítják, miként védje arcát a strand idény alatt.

— Demokratikus hullám a spanyol exkirály családjában, Londomból jelentik: A lapok jelentései szerint Juan spanyol királyi fia is lemondott a spanyol trónhoz való jogairól, Juan herceg az angol flottában teljesít szolgálatot és ugyiltszik, Juan herceg fontosabbnak tartja tengerészeti karrierjét, mint a spanyol trónhoz való jogainak fenntartását.

— Tiltakozás öngyilkosság Aradon. Ma, a délelőtti órákban, egy halász jelentette a rendőrséget, hogy a téglagyár környékén egy férfit látott a Marosba ugrani. A rendőrség bevezette a nyomozást az ismeretlen öngyilkos kiténésére.

— Aradmegyei „prófétának” a bíróság előtt. Az aradi rendőrség három marosszalónai asszonyt propaganda-könyveit árulták az aradmegyei Honcisor községben. A bíróság felmentő ítéletet hozott.

— Új elektromos napsugarak. Charboneau párisi fizikus ujonnan kiesztelt sugárzó energiájában „villanyos” napsugarakra akadt. A kísérletek szerint ezek az új sugarak délelőtti negatív, délután pedig pozitív töltésűek és közvetlenül délben, midőn a nap áthalad a délkörön, változik meg a sugarak elektromos töltése. Az észleletek legmegdöbbentőbb adata, hogy bizonyos szabály szerű összefüggés látszik a napsugarak hőereje és az elektromos töltés erőssége között. Amikor felhős az ég, az ujonnan észlelt sugarak mindig negatív maradnak. Charboneau az állítja, hogy az általa fölfedezett sugarak szorosan összefüggnek a felhőképződéssel és felfedezése korszakalkotó lehet a meteorológiai fejlődés történetében.

— Férjhez ment Apponyi Albert leánya. Budapestről jelentik: Az első kerületi anyakönyvvezetőség előtt ma délelőtt Rohan Károly Antal herceg házasságot kötött Apponyi Mária grófnővel, néhai Apponyi Albert gróf leányával. A formalitások után a fiatal pár a várban lévő Apponyi-kuriára ment, ahol a primási tikkár megáldotta a frigyet. A herceg és a hercegnő ezután Bécsbe utaztak.

— VÉRÉT VETTE KÉT GYEREK EGY HARMADIKNAK. Madridból jelentik: A Giza tartományban levő Jodar faluban két felnőtt nő megölt egy kisgyermeket, nyakát átvágta és vérét felfogta. Egyiküknek atyja ugyanis súlyos betegségben szenved és a néphit szerint csak friss gyermekvér segíthetett volna rajta. A gyermekgyilkos suhancok, akik a csendőrség fogházában vannak, nem mutatnak bűnbánatot.

— Epe- és májbetegségek. epekő és sárgaság eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűviz a hasi szervek működését élénkebb tevékenységre serkenti.

— Az Aradi Nyugdíjasok Közös Segélyző Egyesületének hivatalos közleménye. Tájékoztató közöljük, hogy a kedvezményes áron való tűzifa beszerzésére vonatkozó ekijegyzésünket folyó évi július 15-ével lezárjuk. Enneköve felhívjuk mindazon nyugdíjasokat, akik egyesületünk utján tűzifa beszerzésre igényt tartanak, ebbeli szükségletüket a határidő letelte előtt egyesületünk hivatalos helyiségében (Piata Avram Lancu No. 18, Szabadságtér), feltétlenül jelentsék be, mivel későbbi jelentkezéseik figyelembe nem lesznek. Felhívjuk továbbá mindazon CFR. és volt ACSEV. nyugdíjas tagjainkat, akik a hátralekös szabadjegyek illetékét még nem fizették be, sürgősen fizessék be, mely alkalommal ekijegyzés vérgöten ugy a megük, valamint legényelősült családtagjaik arcképes igazolványait és nyugdíjkönyvüket is mutatásák be. Végül közöljük, hogy az esküt utólag tett alkalmazottakat, miként a multban, ugy a jövőben is teljes örökből támogatni fogjuk, ha azok hozzánk fordulnak. Mindazok tehát, akiknek a Központi Nyugdíj Pénztár okmányait visszaküldte és még azok birtokában vannak, felebbezésük elkészítése céljából sürgősen jelentkezzenek irodánkban, nehogy ennek hiányában nyugdíjigényüket elveszítsék. Elnökség.

Sordított világ

Chaplin most a harmadik nőnek mondja:
— „Kis feleségem, te egyetlen, édes!”
Három házasság! Egy filmen sok volna.
Ilyen csak az életben lehetséges!

— Az E. K. E. aradi osztályának vezetősége közli, hogy a második csoportba a Biharfüredi kirándulásra csütörtökön estig a Kun-féle foto-üzletben jelentkezéseket kivételesen elfogad. Ha 20 jelentkező együtt van, ugy a második csoport szombat déli 1 órakor szintén utnak indul. Utiköltség 160 lei.

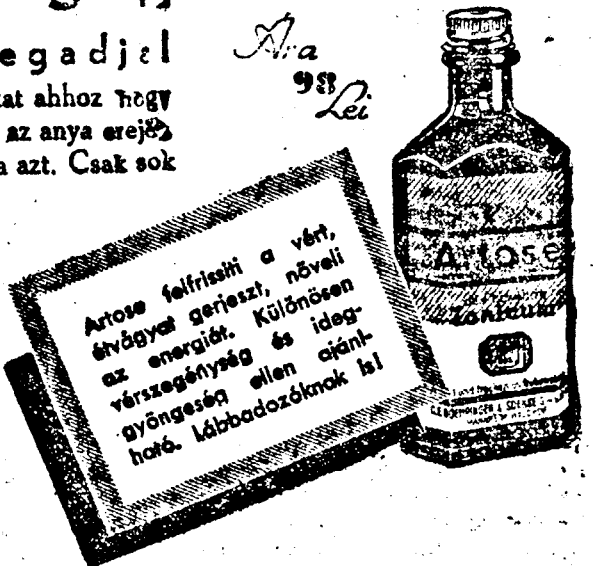

**A szülés után
új erőre van szüksége!**
ARTOSE
megadja

Nem kell bővebb magyarázat ahhoz hogy miért meríti ki egy szülés az anya erejét. Minden intelligens ember tudja azt. Csak sok asszony elmulasztja, hogy gyöngesége ellen tegyen valamit, hogy újra erőre kapjon.

ARTOSE a megfelelő szer! A vörös vértestecskékre gyakorolt hatása folytán er a bevált tonikum felhívja a vért, növeli az étvágyat és új energiát ad.

A közegészségügyi minisztérium 35429 sz. n. engedélyezte

C. F. BOEHRINGER & SOEHNE G. m. b. H. — Mannheim-Németország

Csoda történt az Oltárszétség láttára

Nápoly egyik szegénynegyedében az urnapi körmenet alatt egy kisfiu, aki születésétől fogva, mindkét lábára véns volt, abban a pillanatban, amikor az Oltárszétséget elvitték a ház előtt, mankója segítségével, nagynehezen letérdelt. Amikor a Szétség elhaladt, a fiu egyszerre érezte, hogy mankó nélkül is felemelkedhetik. Felállt és a körülállók nagy bámulatára, lassan ugyan, de egyenesen járva, a körmenethez csatlakozott és végigment a többi hívővel az egész utvonalon. A csodálatos gyógyulás híre egész Nápolyban nagy feltűnést keltett és a kisfiut számos orvos is felkereste, hogy megvizsgálja.

— Bérczy Ilona táncitanárnő nyári diák-és gyermekkurzusa július 1-én kezdődik a Krispin-teremben. Jelentkezés: Str. Gódu 3.

— A fehér asszony leánya. Az Új Idők mai száma gazdag szépirodalmi tartalmából kiemeljük még Mécs Alajos finom elbeszélését. Farkas Imre multba visszakalandozó írsát. Kosaras István remekbe készült japán versfordításait és Alice Berend mulatságos, nagy sikert aratott regényének befejezését. A szerkesztői üzenetei, Receptpályázat, Divat, Kézimunka, Kertészet, Gasztronómia, Szépségápolás, Rejtvény sem maradtak ki. Az Új Idők kiadóhivatala Budapest, VI. Andrassy-ut 16. bárkinék küld díjtalan mutatványszámot. Az Új Idők előfizetési díja egy negyedévre 260 lei.

— STEIERLAK magaslati gyógyhely megnyílt. Románia legszebb fekvésű és legolcsóbb gyógy-és üdültelepe. Kérjen prospektot.

— Az Intim toalettné Gyrallóse — pasztilla, por, vagy szappan — fertőtlenítő hatása felülmulhatatlan. A Gyrallóse nélkülözhetetlen szer a nők higiénikus ápolásánál, mert csak ennek révén kerülhetek el a gyakori és súlyos fertőzést.

— Az aradvárosi tisztviselők nagyszabású népiünnepélye iránt, — amelyet július hó másodikára terveztek, — amelyet Eminscurparkban lesz megtartva, Aradváros térségében — az aradvárosi érdeklődés nyilatkozik meg. Az agilis rendezőség a meglepetések és szórakozások egész arzenálját készítette elő erre az egy napra és bizonyosra vehető, hogy mindazok, akik a jótékony célt szolgáló, olcsó beléptíjegyüket megváltják, kitünően fognak mulatni.

— Az aradii Bridgesövetség értesít magjait, hogy a csütörtöki szövetség estét kedvező idő esetén a Neptun-fürdő vendéglőjében tartják meg.

— A hölgyek által annyira vágyott és frigyelt szépség nemcsak különféle külső kozmetikai kezelése után tartható fenn. Mindaddig, míg a szervezetben nem kerek egy éindség, míg a vöröses-tekben gazdag, melyek az izomzatot erősítik és megakadályozzák az arc ráncosodását, az összes szépségtudó intézetek ténykedése hiábavaló. ARTOSE, a kitünő erősítő szer, amely a vért felhívja, a kitünő erősítő szer, amely a vérkeringés az ar-izomzatot táplálja és felélénkíti s ezáltal egy normális szervezetnek egészséges kinézését adja.

*** URANIA ***
MA, CSÜTÖRTÖKÖN 8, 9, 10 és 11 órakor
UTOLJÁRA
FORGÓSZÉL KISASSZONY
A főszerepben:
ANNY ONDRA - WERNER FUETTERER
Nyári helyérek hétköznapokon
Délután 3 órakor: 6.- és 10.- lej.
Este 5, 10 és 11-kor 8.-, 10.- és 15.- lej.
Holnap: HERMAN THIMIG, EGGERT MARTHA
legszebb operettje
SCHÖNBRUNNI ÁLOM

SPORT KÖZLÖNY

Előkelő és nagyszámu közönség jelenlétében zajlott le az aradi vivóakadémia

Izgalmas és nívós, assautokat élvezhettünk. — A tanítványok szép iskolavivással tettek tanubizonyosságot Pellegrini mester nagy pedagógiai készségéről

Szerdán este a Fehér Kereszt nagytermében előkelő és nagyszámu közönség előtt bonyolították le a vivóakadémiát, amelyet Pellegrini Virgilió. Arad népszerű vivómestere rendezett meg. Az akadémián résztvettek Dehelean Adrián, a kolozsvári Universitatea és Mózes Jenő ugyancsak kolozsvári vivó, a Hagigibor tagja, akik sikerrel szerepeltek a most megrendezett budapesti Európa-bajnokságon.

Az akadémia első számaként Hönig és Szalay nívós tör-assaut mutattak be, majd utána Kauten és Pellegrini Virgilió a közönség tetszésnyilvánítása mellett kardmeccset vívtak, Reich és Pellegrini V. törassautot vívtak le. Nívós és szépségekben gazdag volt a Dehelean — Weinberger kardassaut, amely után Reich Mózesrel mérte össze kardját. Az Altmann és Fraenkel közötti küzdelem kidomborította a vivósport minden szépségét. Nagy izgalom közepette álltak a plansra Pellegrini és Fraen-

kel, hogy a revansmeccset megvívják. A küzdelem mindvégig élvezetes volt és végeredményben a Maestró 10:4 arányban győzött. Ezután hosszabb szünet következett, amely után a második részt Pellegrini A. és Moldovan törassautja nyitotta meg. Majd sorra következtek a Stern és Pellegrini közötti kard, a Mózes és Weinberger közötti tör, a Mózes és Fraenkel közötti kard, a Dehelean és Pellegrini V. közötti kardassautok. Majd Altmann és Dehelean vívtak, ezt követően Kauten Reichel törassautot vívott és utolsó számként az izgalomban bővelkedő Dehelean és Mózes közötti kardassautra került sor, amelyet fej-fej mellett haladva végeredményben Dehelean nyert meg nehéz és élvezetes küzdelem után 10:9 arányban.

Az akadémia végén a közönség melegen ünnepelte Pellegrini mestert és az élvezetes est résztvevőit.

Romániának Svájcot vagy Jugoszláviát kell megvernie, hogy részt vehessen a világbajnokságon

A FIFA végrehajtóbizottsága most tartott ülést, amelynek egyedüli tárgya a római világbajnokság volt. A bizottság elfogadta a beérkezett 31 nevezést és a résztvevőket az erőviszonyok szigorú betartása mellett 12 csoportba osztotta. Így Románia a tizedik csoportba került, ahol a szerbekkel és a svájciakkal kell megvívnia. Amennyiben a csoportjában a román válogatottnak egy győzelmet elér, úgy résztvehet a világbajnokságon, mert ebből a csoportból két csapat megy tovább. Itt közöljük a csoportbeosztásokat, zárójelben szerepel, hogy hány csapat jut tovább:

- I. USA, Kuba és Mexikó (1).
- II. Brazília, Peru (1).
- III. Argentína, Chile (1).
- IV. Egyiptom, Palesztina és Törökország (1).
- V. Svédország, Észtország, Litvánia (1).
- VI. Spanyolország, Portugália (1).
- VII. Olaszország, Görögország (1).
- VIII. Ausztria, Magyarország és Bulgária (2).
- IX. Csehszlovákia, Lengyelország (1).
- X. Jugoszlávia, Svájc és Románia (2).
- XI. Hollandia, Belgium és Írország (2).
- XII. Németország, Franciaország és Luxemburg (2).

O A KEAC nyerte a Szeged-kerületi bajnokságot. Tegnap játszották a SzAK és a KEAC közötti megsemmisített meccset, amelyet a SzAK 2:1 arányban nyert meg, de a bajnok ennek ellenére, jobb gólaránya vévén is az egyetemi csapat lett.

O Szerződésbontások Magyarországon. Az Újpest szerződést bontott Aknaival, a volt válogatottnak kapussal, míg a Nemzeti Törököt menesztette.

O A pofon nem ok szerződésbontásra. A Hungária tréningjén történt, hogy Senkey, a klub edzője, feleselés miatt pofon ütötte Szabó III.-at, aki ezért egyoldalú szerződésbontást kért a Hungáriával szemben. Szabót az intézőbizottság kérelmével elutasította.

O Maximálják Magyarországon a játékoskeretet. Egy újabb szabályzat szerint, valószínűleg maximálni fogják a profiklubok játékosainak számát, még hozzá 18 játékosot szerződethetnek egy esztendőben.

Tizenhét kassai cigány futballista északi furára indult

Kassáról jelentik: Nemcsak a Hungária és a Ferencváros megy turára, hanem a Roma FC is. (Nem tévesztendő össze az AS Romával, Olaszország előkelő sportegyesületével.) A Roma FC Kassán alakult egy esztendővel ezelőtt, sok baja volt a kassai cigánygyerekekkel, végül egy Csizék Vacláv nevű rendőrfelügyelőnek eszébe jutott, hogy sportegyesületet csinál nekik. Így született a Roma FC, amelynek nyilvános működéséről most halljuk az első híreket.

Hogyan, hogyan nem — a kassai romák el tudták hitetni néhány balti város sportegyesületével, hogy futballszerelésük érdekes eseményt jelentene Északon. Csizék rendőrfelügyelő sokhetes tárgyalás után csinálta az első cigány futballtúrát, Kassáról érkezett jelentés szerint a Roma FC 17 játékoskal balti turára indul s július 20-án játsza első mérkőzését Tallinban. Azt mondja a kassai hír, hogy a cigánygyerekek hegedüvel is felszerelték magukat. Hangversenyezni is akarnak és ha valami baj lesz a futballtudományuk körül, helyrehegedülnek a hangulatot.

O Hét mérkőzést játszik az Attila Romániában. Tegnap lapszámunkban jeleztük, hogy az Attila Romániai turára indul, most kaptuk a hírt, hogy a miskolci csapatnak eddig hét kötétt meccse van, így Szatmáron (két izben), Máramaroszigeten (két meccset játszik), Désen és Marosvásárhelyen fog vendégszerepelni.

O Uj román rekordot állított fel Manea. Bucuresből jelentik: A Stadion Roman atlétikai versenyén jó eredményeket értek el a győztesek. A legjobb eredmény Manea 4 perc 12.6 másodperces új román rekordja 1500 méteren. Részletes eredmények: 100 méter: 1. Csákány 11 mp. 2. Ujsághi 11 mp. (mellszélességgel nyerve). 400 méter: 1. Ghitescu 55 mp. 2. Schneider. 1500 méter: 1. Manea 4 perc 12.6 mp., országos rekord. 2. Lapusan. 1500 méter hármas csapatok részére: 1. Vaforui Dacia 10 pont. 2. Stadion Roman 17 pont. 3. Legiunea Sport 18 pont. 5000 méter: 1. Tirea 17 p. 2. Szilágyi 17 p. 11 mp. Súlydobás: 1. Csákány 12.12 m. 2. Negutin 11.52 méter. Díszkoszvetés: 1. Csákány 35.38 m. 2. Epure 35.03 m. Távolugrás: 1. Herold 648 cm. 2. Ujsághi 642.5 cm. Hármassugrás: 1. Herold 13.16 m. 2. Fesci 12.33 m.

Sporthírlap

a vezető sportszaklap
csütörtökön és szombaton

Ára Romániában 10 lej

1447

Felmentette a törvénytörést az emberöléssel vádolt borossebesi csendőröket

A borossebesi csendőrség két tagját, Zamfir Marin őrsparancsnokot és Barbu Miklós őrmestert az aradi ügyészség súlyos vádakkal illette. A vád szerint az elmúlt évben Cret Julianna harminckét éves asszonyt a borossebesi csendőrségen oly súlyosan bántalmazták, hogy egy héttel a kegyetlen üllegetés után, súlyos sebébe belehalt. Ugy Zamfir Marin, mint Barbu Miklós kihallgatásuk során kijelentették, nemcsak nem ütötték a lopási ügy miatt letartóztatva volt asszonyt, hanem arról sem tudnak, hogy esetleg más bánt volna vele brutálisan.

A bántalmazás következtében meghalt leány apja, Cret Pavel viszont terhelő vallomást tett. Elmondja, hogy leányát először december 3-án, egy keddi napon vitték a csendőrségre, mert azzal vádolták, hogy Rus Mihály vadházastársával együtt meglopta Schmidt Ferenc borossebesi mészáros mestert. A leányt két izben visszaengedték a csendőrségtől. Harmadszor, pénteken vitték be a csendőrségre, ahonnan szombaton súlyos betegen érkezett haza. Az apja orvost hivatott, aki megállapította, hogy valaki vandál módon elverte az ő leányát. Ugyanilyen értelemben vallott Cret Mária, a bántalmazás áldozatának anyja is.

A vád koronatanúja, Rus Mihály ellentmondásokba keveredett. Zigli Antal csendőr vallomása viszont döntő fordulatot adott az ügynek. A csendőr kijelentette, hogy Rus Mihály ütlegei ölték meg az asszonyt.

Gutunoi lancu ügyész vádbeszédét követően dr. Coloiu Romulus és Petrila Octavian dr. ügyvédek hatásos védőbeszédet mondtak, amely után a törvénytörést felmentették a vádlottak.

Megalakult Aradon

a magánalkalmazottak szövetségének csoportja

Szerdán este tartotta alakuló közgyűlését a Magánalkalmazottak szervezetének aradi csoportja. A közgyűlést a Kolozsvárról érte az alkalomra kiküldött Kändel Ignác központi vezetőségi tag nyitotta meg, aki ismertette az alakulás célját. A közgyűlés az alapszabályok elfogadása után elhatározta az új alakulást önálló jogi személyiségként elismerteti. Ezután az alábbi vezetőséget választották meg: Elnök: Dr. Vadász Armand. Ügyvezető alelnök: Hölner Gyula. Alelnök: Kónya Ferenc. Jegyző: Veres Jánosné. Titkár: Igna János. Pénztáros: Kónya Sándor. Állásközvetítő: Andor Alfréd. Ezenkívül öt választmányi és öt ellenőrző bizottsági tagot választottak. Elhatározta a közgyűlés, hogy küldöttség útján felkéri a munkaügyi felügyelőséget, hogy ellenőriztesse teljes szigorúsággal az üzleti zárórák betartását.

Nyomdászok

kertiünnepélye és táncestélye

a GUTENBERG-dalkör közreműködésével vasárnap Ujaradon, a Kornett-féle vendéglőben. — A berti-ünnepély délután 4, a táncestély este 9 órakor kezdődik. — Szépségverseny. — Tombola. — Kugliverseny. — Belépti-díj délután 12, este 22 lej.

Bonyodalmak és perek sorozata József főherceg egykori ingatlanai körül

**Harc a nadabi maloméért — Három árverés érdekes története —
Vezérfelügyelői vizsgálat Aradmegyében — Az aradi törvényszék
kilakoltatta az egykori főhercegi ingatlanok vevőjét**

Félmillióval károsodott az állam az aradmegyei malomeladásnál

Háromsoros ítéletet hirdetett ma ki az aradi törvényszék első szekciója és csak kevés beavatott tudja, hogy ennek a szürkén hangzó kilakoltatási ítéletnek milyen érdekes előzményei vannak, milyen éles harc előzte meg azt a pert, amely most József főherceg egykori birtoka körül folyik az állam és egy aradmegyei birtokos között.

Amikor az agrárreform során kisajátították József főherceg birtokait, többek között az állam tulajdonába került a nadabi malom és az ahhoz tartozó tizenegy holdas kisbirtok is. Természetesen az állam nem akarta saját kezelésbe venni sem a malmot, sem a birtokot és — mint a többivel tette — erre is bérlőt keresett. Sőt talált is Goldis Cornel nadabi gazda személyében, aki évi 200 ezer lejért bérbe vette a malmot és a hozzá tartozó földeket. Goldis Cornel azonban fizetési zavarokba jutott és így nem volt képes eleget tenni kötelezettségeinek, amiért az állam először zárgondnokot helyezett a malomba, majd telbonította a szerződést, mert nem találta eléggé rentabilisnak az üzletet. S itt kezdődtek el a bonyodalmak, amelyek még most sem értek véget.

Goldis Cornelt kilakoltatták és az állam utasítást adott arra, hogy a malmot nyilvános árverésen adják el. Az aradi megyei prefekurán tartották meg az árveréseket, két esetben egymillió lejt ígérték a maloméért és a földekért, a földművelésügyi minisztérium azonban nem tartotta kielégítőnek az ajánlatokat és megsemmisítette az árverések eredményét. Harmadik árverést rendeltek el. Közben azonban hónapok teltek el, az ingatlanok értéke esett és azok, akik eredetileg meg akarták venni a nadabi malmot, ugylátszik más befektetést találtak tőkéjüknek, mert a harmadik árverésen már nem jelentkeztek. S ekkor jelent meg a színen Bartók Imre ugyancsak ottani gazdálkodó, aki 450 ezer lejt ígért a maloméért és földekért és beadványában kifejtette, hogy ezek az ingatlanok semmiesetre sem érnek többet a felkinált árnál.

Az ominózus levél

A harmadik árverés eredménye ismét a földművelésügyi minisztérium elé került, amely azonban nem nyugodott bele abba, hogy egyszerre félmillióval kevesebbet kapjon, hanem leküldött Aradmegyébe egy vezérfelügyelőt azzal az utasítással, vizsgálja felül a nadabi malmot és becsülje meg annak értékét. A vezérfelügyelői jelentés Bartók Imre álláspontját fogadta el, amennyiben leszögezte, hogy az ingatlanok tényleg nem érnek többet 450 ezer lejnél. Ennek alapján azután a földművelésügyi minisztérium is beadta a derekát és utasította közegeit, kössék meg a szerződést Bartók Imrével. Ez meg is történt, Bartók 150 ezer lejt fizetett le és kötelezte magát arra, hogy három egyenlő részletben kifizeti a fennmaradt részt. Időközben azonban egy érdekes levél érkezett be a földművelésügyi minisztériumhoz. A levél írója, Goldis Aurelia nadabi lakos

azt közölte a minisztériummal, hogy a malom és földek értékét illetően félrevezették, amennyiben alaposan leértékelték. Ennek bizonyítékául ő maga hajlandó megvásárolni az ingatlanokat 800 ezer lejért és ezért kéri a minisztériumot, semmisítse meg a Bartókkal kötött szerződést.

Kéri azt is, hogy vádjának beigazolására, indítsa meg a vizsgálatot. A levél a múlt év augusztus 8-ikán került a minisztériumhoz,

amely nyomban rendeletet küldött Aradra és feltűggesztette a Bartókkal kötött szerződés végrehajtását. A rendelet szerint a a vásárlónak nem szabad — további rendelkezésig — átadni a malmot. Augusztus nyolcadikán adták ki a rendeletet, amely azonban elkésve érkezett Aradra, amennyiben ugyanaznap, tehát ugyancsak augusztus nyolcadikán átadták Bartóknak a nadabi malmot és a földeket.

A rendelet tehát nem volt végrehajtható, amiről jelentést tettek a miniszteriumnak.

Az új tulajdonost felszólították, költözzön ki a malomból, ez azonban a megkötött és érvényben levő szerződésre hivatkozva, megtagadta a minisztérium követelésének teljesítését. Mire dr. Lepa Valer aradi állami ügyvéd utasítást kapott arra, indítsa meg hatádelőjárattal a kilakoltatási eljárást Bartók ellen, miután az államnak ebben az ügyben nem szabad károsodnia. A per meg is indult és az aradi törvényszék első szekciójához került, ahol hónapokon át folytak a tanukihallgatások és a bizonyítások. Ma hirdettek az ügyben ítéletet és ebben az aradi törvényszék teljes egészében helyt ad az állam keresetének és kötelezi Bartók Imrét, hogy tizenöt napon belül költözködjön ki a malomból. A malomtulajdonos jogi képviselője felebezést jelentett be a kilakoltatási ítélet ellen és így még nem ért véget az a harc, amely József főherceg egykori birtoka körül megindult. Lehetséges, hogy a táblai tárgyaláson a vezérfelügyelői

Manometer

és mindenféle mérőműszer készítését és javítását vállalom
Kérjen ajánlatot. 2331

Gáspár műszerész Arad

felbecslés kérdése is szóba kerül és tisztázódik, tulajdonképpen mennyit is ér a nadabi malom, földjeivel egyetemben.

Ez azonban nem az egyetlen per, amely a birtok körül folyik. Az első bérlő, Goldis Cornel, akit kitelepítettek a malomból, szintén milliók kártérítést perrel fordult az állam ellen, azzal az indoklással, hogy nem respektálták a vele megkötött szerződést. A milliós kártérítési per ugyancsak az aradi törvényszéken folyik és az őszi törvényszéki szezonban itt is ítélet hangzik el. A különböző bírói fórumok előtt játszódik tehát le az érdekes harc minden fázisa és egész sor ember harcol az állammal szemben az egykori főhercegi ingatlanok birtokáért, amelyeknek pontos értékét illetően még a mai napig sem történt megbízható felbecslés.

All a harc

a nadabi malom-ironton . . .

A beavatottak azt mondják, hogy az ominózus levél, amelynek alapján a bonyodalmak megindultak, tulajdonképpen nem volt egyéb, mint eszköz arra, hogy az új vevőt megzavarja tulajdonában. S ha rákerül a sor, az ajánlattevő gyorsan vissza is vonja 800 ezer lejes ajánlatát. Eddig még nem került sor arra, hogy ezt a jóslatot kipróbálják és ezért tényleg nem tudni, hogyha sikerül is Bartók Imrét kitenni a malomból, lehet-e legalább ugyanannyiért tuladni rajta. Ennek a problémának megoldására valószínűleg csak a sorozatos perek befejezése után kerül sor. A nadabi malomironton tehát a harc egyelőre teljes erővel és minden vonalon folyik.

Marosi Rudolf.

Nyomorék fia meggyilkolt egy siklóí gazdát

**Családi tragédia az aradi bíróság előtt — Az anya is segített
a gyilkosság elkövetésében — A férfi brutalitásával védekeznek**

Megrendítő családi tragédia részletei kerültek ma az aradi törvényszék második szekciójára. Ketten ültek a vádlottak padján: az anya és 19 éves nyomorék fia Azzal vádolva, hogy a férjét, illetve apát meggyilkolták. Ez év január 31-ikén történt a véres tragédia. Mayer Demeter siklóí gazda rossz viszonyban élt családjával, brutális és összeférhetetlen ember volt, aki sokszor véresre verte feleségét és gyermekeit. Különösen sánta, 19 éves János fiát ütötte-verte, mert a fiu testi hibája miatt nem keresett. A gyilkosság estéjén is dühösen tért haza. Egy fahasábot vágott ketté, amikor egy szilánk pattant le és arcába furódott. Nekiment fiának egy kötéllel és bottal és ütni kezdte, mert elrontotta fejszét és fűrészét. A fiu kikapta kezéből a botot és ugy fejbeütötte, hogy eszméletlenül terült el a földön. Az asszony pedig a kötéllel a nyakát szorongatta. Mayer Demeter néhány óra múlva meghalt.

A meggyilkolt öccsének, Mayer Györgynek feljelentésére a csendőrség megindította a nyomozást. Megtalálták Mayer Demeter ruháit is, amelyeket a kemencébe rejtettek el, mert véresek voltak. Letartóztatták ugy az özvegyet, mint fiát és

mindketten beismerték a gyilkosságot.

Ma került az ügy az aradi törvényszék elé. Az özvegy és sánta fia elmondották még egyszer a történeteket, majd több szomszéd vallotta, hogy a meggyilkolt brutális, összeférhetetlen ember volt, akit elmebaja következtében már kezelték is kórházban. Egy ízben kitépte felesége haját és az asszony az ablakon át menekült sikoltozva a csendőrséhez, segítséget kér-

ve. Drámai körülmények között tett vallomást az asszony három kisgyermekével. Ők voltak szemtanúi az eseménynek és ismertették az elnök kérdéseire, hogyan történt a halálos verekedés. Elmondották azt is, hogy

apjuk többször fojtogatta édesanyjukat.

Gutunoiu ügyész gyilkosság címén mindkét vádlott elítélését kérte, dr. Mihutiu Simion azonban érdekes védőbeszéd keretében az asszony felmentését kérte azon a címen, hogy elene semmiféle bizonyíték nincs, a fiu viszont önvédelemből cselekedett. Mayer Jánosnak olyan rossz sorsa volt otthon, hogy csont és bőrre soványodva, teste telve kék foltokkal, kétségbeesítő állapotban került az aradi fogházba, ahol szinte meghízott. Ismertette a rettenetes családi életet, amelynek vége a tragikus jelenet lett. A bíróság kedre halasztotta az ítéletkihirdetést.

Arverések színjátéka

Bajor Gizi — Indig Ottó és Neményi Lili között

Budapestről jelentik: Indig Ottó lakásberezési tárgyaira árverés volt kitűzve elvált felesége, Neményi Lili javára. Az árverést azonban nem lehetett megtartani, mert a fogatósított végrehajtás ellen Bajor Gizi igényperrel élt és a bíróság előtt beigazolta, hogy a lefoglalt ingóságok kivétel nélkül az ő tulajdonát képezik. A bíróság helyt adott Bajor Gizi keresetének és a lefoglalt ingókat feloldotta a végrehajtási zár alól.

A temesvári Magyar Párt kivánságai

Iparosok és kereskedők számára is képviselőket kérnek

Temesvárról jelentik: A Magyar Párt bányászati tagozatának vezetősége beadványt intézett a párt központjához, melyben a tagozat a kritikai szabadság teljes érvényesülését kéri a pártélet minden megnyilatkozásában.

A bányászati tagozat annak a kivánságának ad kifejezést, hogy a vezetőségben és a bizottságokban az iparosoknak és a gazdáknak megfelelő számú képviselőt biztosítsanak

FORUM

A polgármester és az aradi diákok

Az Aradi Közlöny tek. Szerkesztőségének

Arad.

Egy iskolaév hosszú és nehéz munkálkodása után, mi diákok, ismét eljutottunk a várva-várt vakációhoz. Mivel is tölthetnénk a vakációnkat itt Aradon kellemesebben és hasznosabban, mint azzal a testnek és léleknek egyaránt előnyösen és kellemesen ható szórakozással, amit a marosi strand részünkre nyújthat. Sajnos azonban, nekünk még ez sem juthat osztályrészül, hogy a vízi sportban részt véve, ápolhassuk egészségünket és fejleszthessük testi fizikumunkat, S miért? Mert a strand hériteti díja 16 évet betöltötték részére egyformán 300 lejben van megállapítva. Ez pedig oly nagy összeg, amennyivel az aradi diákok 99 százaléka nem rendelkezik, mert jó lelkiismerettel nem terhelhetjük még ezzel is szülőinket, akik a gazdasági válság miatt amúgy is a család mindennapi eltartása körül emberfölötti küzdelmeket folytatnak és kik a tanítatásunkkal járó tetemes költségeket is a legnagyobb gond és küzdelem közepette teremtik elő. Mi úgy vagyunk informálva, hogy mindenütt, úgy az országban, mint külföldön is, a diákok 50 százalékos árkedvezményben részesülnek, nemcsak a strandolást, hanem bármely más szórakozást illetően is.

Tisztelettel kérjük a tek. Szerkesztőséget, szíveskedjék Aradváros illetékes vezetőségénél sérelmünk tárgyában szót emelni és odatörekedni, hogy ne legyen Aradváros kivétel a szabály erősítéséről és mi is, aradi diákok, megkaphassuk az 50 százalékos strandkedvezményt és igénybe vehessük az örök Természet nyújtotta Marosunkat, illetve annak strandját.

Fogadjja a tek. Szerkesztőség előre is hálas köszönetünket szíves közbenjárásukért.

Kiváló tisztelettel:
Aradi diákság.

Az aradi diákok levelét az Aradi Közlöny beintatta Botiuc Elek dr. polgármesternek, aki — mint a múltban is, tanúbizonyságát adta. — a legmegértőbb módon hallgatja meg a nagyközönség kivánságait. Dr. Botiuc Elek intervenciókra a következőket jelentette ki:

— Magam is jól tudom, hogy a diákoknak, a tanulóifjúságnak, minden közintézmény kedvezményeket biztosít — ha tud. A diákok érveit helytállóak és az ifjúság joggal tarthat igényt a mai nehéz viszonyok között a támogatásra. Ebben a pillanatban azonban nem mondhatok egyebet, minthogy intézzenek beadványt a város vezetőségéhez: az állandó választmány együttesen dönthet szabályaink értelmében ebben a kérdésben. Én a magam részéről természetesen ugyancsak ennek a döntésnek fogom alávetni magam.

A polgármester biztató nyilatkozata, melynek közlésére felhatalmazta az Aradi Közlönyt, bátorításul kell szolgájon az érdekelt diákságnak a teendők megtételére. Örülni fogunk, ha a cél eléréshez mi megadhattuk az útmutató kezdeményezést.

Mindenki figyelmébe!

Magyar okiratok román nyelvre való hiteles fordítását, kérvények, beadványok és nyomtatványok román szövegközös és fordítások hitelesítését tartózkodik

Mitra I. Sándor,
törvényszéki hiteles román-magyar, magyar-román fordító és tolmács ARAD, Bulvardul Regele Ferdinand No. 6. (Az udvarban jobbra).

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Vége az aradi kenyérkrízisnek

Megleelő mennyiségű lisztkészletet talált a kiküldött vegyesbizottság — Esnek a buzaárak —

Az aradi liszt- és kenyérfronton, mint ismeretes, egyelőre szélcsendet teremtett a városvezetésnek az az intézkedése, amellyel egy repülő-bizottságot küldött ki dr. Lőcs Rzsó, dr. Borneas Gyula választmányi tagok, Jac Jenő gazdasági tanácsos és Detesan János rendőrkomiszár személyében az aradi liszt-készletek felülvizsgálására. A repülő-bizottság körútja, amely már kedden délután elkezdődött, szerdán egész napon keresztül folytatódott, a déli órákra máris döntő dokumentumokat produkált. Megállapította ugyanis, hogy Aradon van liszt és pedig olyan mennyiségben, amennyi a város lakosságának kétheti szükségletére elegendő, tehát indokolatlan a kenyérhiány, amely a lisztkészletek hatóságilag mozgósítása után órákon belül könnyen megszüntethető.

Az Aradi Közlöny munkatársa a déli órákban illetékes helyen tett érdeklődésére a következő felvilágosításokat nyerte:

— A kiküldött városi vegyes-bizottság konkrét megállapításokat tett arra vonatkozólag, hogy mi a helyzet az aradi lisztkészletekkel illetően. Megállapíthattuk, hogy az aradi lisztkészletek, amelyek részben malmokban, részben a lisztkereskedőknél, részben pedig a nagyobb péküzemekben vannak felhalmozva, még legalább 10—14 napig tökéletesen elegendő a fogyasztóközönség szükségletének fedezésére. Így az egyik telepen 900 zsák integrál-

lisztet talált a bizottság. Ebből a mennyiségből 600 zsák nagyváradi rendelés, de a fennmaradó 300 zsák liszt maximális áron áll a pékek rendelkezésére. Ugyanezt jelentették ki a Friedman-Testvérek lisztkereskedelmi cégnél is, ahol egy félvagon integrál-liszt van. Egyéb ként is a buzaárak napok óta újra esnek és ez az áresési tendencia már az új buza közeli piacra kerülésének a jele. Természetes tehát, hogy a spekulációnak sem lehet többé érdeke az eddigi sikertelen próbálkozások után, hogy továbbra is elvonja a forgalom elől az esetleges készleteit.

A pécskai kenyérárusok különben — annak ellenére, hogy szerdai nap volt — feltűnő tömegű kenyeret szállítottak az aradi piacra, és a kenyér kilóját a maximális áron bocsájtották a vásárlóközönség rendelkezésére. A repülő-bizottság ennek ellenére folytatja munkáját és szerdán délután már megkezdte a környékbeli kisebb malmok lisztkészleteinek felülvizsgálását is.

A szerdai napon bekövetkezett jótékony fordulat tehát azt mutatja, hogy a liszt- és a kenyérkrízis Aradon véglegesen megszűntnek tekinthető. Az új buza piacra kerülése után pedig minden bizonnyal újra realizálódni fognak úgy a liszt, mint a kenyér-árak és a városi ármaximáló-bizottság mind a két esetben az árak leszállítására fog javaslatot tenni.

Tíz millió lejért megvételre ajánlották az államnak az Aradi Termény- és Áruraktárt

A Mezőgazdasági Kamara azt javasolja, hogy közraktárrá alakítsák át a Terményraktárt. — Aradmegyében hétfőn kezdődik az aratás. — Beszélgetés az aradi Mezőgazdasági Kamara egyik vezetőjével

Az Aradi Közlöny már hetekkel ezeiótt részletesen foglalkozott azzal, hogy a kormány az új termés célszerűbb értékesítése végett a kikötővárosokban, valamint az export szempontjából jelentékenyebb gazdasági központokban többszáz millió lej költséggel új közraktárakat épített, a régiakat pedig átalakította. Egy-egy új közraktár felépítése hetven millió leibe kerülne és e célra, az első jelentések szerint, 3—400 millió lejt irányzott elő a kormány. Olyan híreket is lansziroztak, hogy az állam monopolizálni akarja a búzát és e célra néhány milliárd lej kölcsönt szeretne felvenni. Mivel Arad és környéke a legjobb buzatermő vidékek közé tartozik, ez ügyben felkerestem az aradi Mezőgazdasági Kamara egyik vezetőjét, aki az alábbi érdekes, új adatokat közölte velem:

— Amikor a napilapokban hetekkel ezeiótt megjelent a közraktárak építéséről és az új buzatermés monopolizálásáról szóló hír, sürgős felterjesztést intézett a Mezőgazdasági Kamara, amely memorandumában rámutatott arra, hogy Aradmegyében az elsőrangú gabonatermő helyek közé tartozik és export szempontjából is igen nagyjelentőségű, mert közelében három határállomás van: a curtici-i, a pécskai és a tornyai. Azt javasoltuk az illetékes minisztériumoknak, hogy Aradon is létesítsenek közrak-

tárt, amely az ott elhelyezendő gabonáról raktárjegyet (warrantot) ad ki, amelyre kölcsönt lehet felvenni. Mivel az új raktárház felépítésére úgy az idő, mint a hetven millió lej hiányzik, azt proponáltuk, hogy az állam vásárolja meg a vasúti állomás közelében levő óriási Termény- és Áruraktárt, amelyet annakidején modernül szereltek fel és amelyet a néhány évvel ezeiótt báró Andrányi Lajosnak 5 millió lejért adott el a felszámolás alatt levő Aradi Ipar- és Népbank, mert tudvalevően évtizedekkel ezeiótt ez a bank építette a raktárt és tárcájában tartotta a Termény- és Áruraktár részvényeit. Számításunk szerint a raktárház új tulajdonosa maximálisan tíz millió lejért eladná azt, amelyben rengeteg terményt lehetne összegyűjteni. Sajnálattal közlöm, hogy felterjesztésünkre válasz nem érkezett, tehát a terv az új termés szempontjából már tárgytalanná is vált.

— Aradmegyének azon a részén, amelyek nem állanak víz alatt, július 3-án, hétfőn kezdődik az aratás és 8-án, szombaton, már új búzát lehet kapni. Kint jártam a buzaföldeken s megállapítottam, hogy jó közepes termésre van kilátás akkor, ha legalább néhány napig ilyen idő marad, tehát ha az idő nem rosszabbodik.

B.L.

Arad és Temesvár között is be kell vezetni a kedvezményes, 24 órára érvényes tour-retour vasúti jegyeket

A CFR új rendeletet adott ki

Rendkívül fontos intézkedést léptetett most életbe a CFR vezérigazgatósága, amely olcsóbbá és egyszerűbbé akarja tenni az utazást. A most érvényben lévő, 24 órára szóló tour-retour jegyek ugyanazon megye területén 60 kilométeres körzetben voltak használhatók, de csak a vármegye székhelyére való utazás alkalmával. A most kiadott új rendelet nagy könnyítést tartalmaz, mert megengedi, hogy ugyanazon vármegyében lévő községek lakói, — ha 60 kilométernél nem nagyobb távolságra akarnak utazni, — akkor is használhatják ezeket a jegyeket, ha nem a vármegye székhelyére akarnak menni. Az Aradi Közlöny ez alkalommal felhívja az illetékes fórumok figyelmét arra, hogy Arad és Temesvár között évtizedek óta igen nagy az utas-forgalom. A két nagyváros csak 58 kilométernyi távolságra van egymástól, tehát a tour-retour jegyeket szükséges volna ebbe a relációba is bevezetni, mert akkor az államvasut meg sokszorozná a forgalmat. Az aradi utasoknak ez esetben nem kellene Ujradra átmenni és ott kezdeni el az utazást, illetve visszafelé ott végezni azt. A CFR szerint ugyanis Ujrad az ott mindig Temesvárra igyekvő utasok kedvezményes tour-retour jegyeket válthatnak. A háború előtt is rendszerezítették az oda- és visszautazásra érvényes kedvezményes jegyeket és már akkor is lehetővé tették, hogy Aradról Temesvárra és vissza szóló utazásnál, a két város lakossága használhatta a kedvezményes jegyeket.

A most megjelent új rendelet értelmében, ezek a jegyek a személyvonat valamennyi osztályára érvényesek, de a gyors- és Rapid-vonatokon csak ráfizetéssel használhatók a visszautazásnál a pénztárnál lehelyezgendők. Amennyiben visszafelé a vonat 24 óra letelte után indulna, az utas a pénztárnál érvényesítési jegyét a legközelebbi vonathoz.

= A pénzügyminiszter Londonban tárgyal Románia külföldi hitelezőivel, akiknél fizetési könnyítéseket akar elérni. A tárgyalás részleteiről mostanig hiteles információ nem került nyilvánosságra.

= Az aradi felebbezési bizottságok átlag 15 százalékkal mérséklék az adót. Jelentették, hogy a hó 23-ikán több aradi nagykereskedő tanulmányozás céljából félbeszakította az aradi pénzügyigazgatóságon működő felebbezési fórum. A tárgyalást tegnap délután folytatták, amikor a bizottság kihirdette határozatait, amelyekben átlag 15 százalékkal csökkentette az adókiivető bizottság által megállapított adókat. A kereskedelmi cégek és vállalatok adójának mérséklése most általában eléri a 15 százalékot és remélhetőleg ez a percent még emelkedik is akkor, ha a bizottság naponkint nem 40, hanem csak 20 felebbezést fog elintézni.

= Letételestenné teszik az utazást a külföldi fürdőkhöz. A román Nemzeti Bank tegnap kelt rendeletében felhívja a figyelmet arra, hogy akik külföldi fürdőhelyekre akarnak utazni, azok csak akkor kaphatnak devizát, vagy valutát, ha okmányokkal igazolják, hogy feltétlenül nagy szükségük van a külföldi fürdőre, mert a belföldön hasonló gyógyhatású fürdő nincs. A Banca Nationala ezzel az intézkedéssel a romániai üdülő és fürdőhelyek forgalmát akarja növelni, mert köztudomású, hogy Erdélyben és az ó-királyság egyes vidékein, az összes betegségek számára szükséges híres gyógyhelyek vannak. És amirezzel a nálunk sokkal olcsóbban lehet visszazárni az egészségüket, mint a külföldön. Ez az oka annak, hogy a szomszédos országokból minden nyáron igen sokan elutazgatnak Erdélybe.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
telef.

A SZIVDOBOGÁS VESZÉLY ELŐJELE.

A vérnyomás az erekben emelkedett, fejfájás, fülzúgás, lábviszketés, látási zavarok, szédülés, lenyüggöttség, nehézség, nyomottság, félelem, igen gyakoriak.

El kell kerülnünk a mellszorulást, gutaütést.

Azonnali alapos vizet lecsapolás szükséges, hogy a veszélyes állapotot meggyógyítsuk és hogy a szív erejét és szabályos működését visszaadjuk.

A lecsapolás tényezője az:

URODONAL

mely a hűgysav leghatásosabb ellenszere.

Szélhűdés, rheuma, köves kő,
homok, neuralgia, elhízás,
arteriosklerosa.

LANCERAUX professzor, a párizsi orvosi
akadémia elnöke, ajánlja a SZIVSZÉL-
HÜDÉS elleni KEZELÉSÉBEN.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

Elveszik a falusiaktól a pálinkafőzési jogot

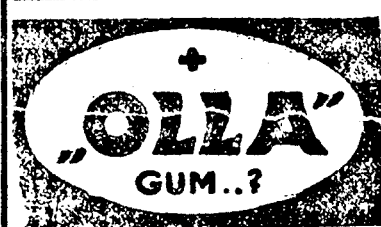
Feltűnést keltő rendelet az új külföldi kölcsön felvételének érdekében. Arad megyében évente 400 vagon gyümölcspálinkát termeltek

Több cikkben beszámoltunk arról, hogy rendkívül nagy károkat okoz az államnak a gyümölcstermelők által főzött és forgalomba-hozott gyümölcspálinka, amely nem tartozik a monopol hatásköre alá és illetékmentes akkor, ha a termelő maga, vagy családja fogyasztja el az italt. Az öt évvel ezelőtt készült szeszadó-törvény megengedte az ugynevezett falusi pálinkafőző üstök használatát és azóta nagymértékben visszafejlődtek az ipari és mezőgazdasági szeszgyárak, amelyek azelőtt évente négy-öt milliárd lej szeszadót szolgáltattak be a kincstárnak. A szeszmonopol vezérigazgatósága e hó 25-én nagyfontosságú rendszert léptetett életbe, amellyel fokozatos megszünteti a gyümölcstermelők pálinkafőzését. Elrendelte ugyanis, hogy a Regátban, Bessarabiában és Bukovinában vonják a monopol hatásköre alá a gyümölcspálinkát, tehát afölött is az állam rendelkezik. Erdélyre és Bánságra egyelőre nem vonatkozik ez a rendelet, de a szeszmonopol vezetősége elhatározta, hogy itt is fokozatosan koncentrálna a falusi üstöket, azaz több község üstjeit egy helyen gyűjteti össze és lassankint teljesen megszünteti a falusi lakosság pálinkafőzési jogát. Arad megyét nagyon közelről érinti ez a terv, mert a vármegye területén most évente körülbelül 90 millió lej ára, (eladási árat értve) 400 vagon gyü-

mölcspálinkát hoztak forgalomba, amelyből 18 millió lej volt a szeszadó. Tehát a falusi lakosságot kár éri, ha pálinkafőzési jogát elveszíti, de viszont az állam érdeke kívánja ezt. Ez a sürgős intézkedés ugyanis összefügg azzal, hogy Románia újabb kölcsönt vesz fel a külföldön és annak törlesztésére lekötötte a szeszmonopol jövedelmét. A külföldi kölcsönt folyósító bankok azt kívánják, hogy az állam vonja a szeszmonopol alá a gyümölcspálinkát is és ezért adta ki a monopol vezérigazgatósága a fentebb ismertetett fontos rendeletet.

= ROHAMOSAN CSÖKKEN A BUZA ÁRA ARADON ÉS KÖRNYÉKÉN. Az aradi és környékbeli összes jelentékeny málmok üzemszünetelése és a termésre kedvező idő miatt a buza ára rohamosan esett az utóbbi 24 óra alatt. Mint jelentették, a keddi gabonapiacra 20 lejjel csökkent a buza ára mázsánként, szerdán pedig már 750 lejért is kínálta tavalyi termésű búzát azok a termelők, akik eddig elrejtve tartották készletüket. A néhány nap múlva megkezdődő aratásig a buza ára a normális színvonalra esik vissza.

= A romániai export nagymértű csökkenése. Bucarestből jelentik, hogy Gafencu kereskedelmi alminiszter tárgyalásokat folytatott az ó-királyságbeli gabonaértékesítő szövetkezetek elnökségével, a gabona exportjának lebonyolításáról és az erre vonatkozó program kidolgozásáról. A kereskedelmi minisztérium megállapították, hogy a különböző korlátozó intézkedések következtében Románia exportja az utóbbi hónapokban megdöbbentő módon visszafejlődött. Az alminiszter a kontingentálási rendszer megváltoztatása miatt, behatóan tárgyalta Popescu Cesar államtitkárral és Stoiescu Costinnal, a Banca Nationala delegált adminisztrátorával.

Ne kísérletezzen egészségével, kérién Ön is kimondottan eredeti "OLLA" óvszert, mely megóvja Önt nemi betegségektől.

Csak akkor induljon autó-utra, ha amerikai Dixolin-autózsirt Kálmán A. R.-T. cégtől már beszerezte

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

CSÜTÖRTÖK, JUNIUS 29.

Bukarest. 13: Gramofon. 14:15: Könnyű gramofon. 18: Rádiózenekar. 19:15: Rádiózenekar. 20:40: Opera gramofonon. — Budapest I. 10:15: Hírek. 11: Egyházi zene és szentbeszéd a belvárosi plébánia templomból. 12:15: Görögkatolikus Istentisztelet. 3: Odeon—Parlaphon gramofonlemez. 4:15: Magyar táncok. Az Állás-talan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 6: Köszegi Teréz énekel, Hannover György hegedül, Kempely Jenő gordonkázik, Revere Gyula hárfázik, Zongorán kísér Kazacsay Tibor. 7:10: „Pesti ember nyara.” Zagon István vidám csevegése. 7:40: Venczell Béla bordalokat énekel, zongorán kíséri Kazacsay Tibor. 8:20: Zimay László emlékest születésének századik évfordulója alkalmából. Közreműködik dr. Major Ervin, dr. Székelyhidyi Ferenc és Hodula István. 9:30: Népszínműelőadás a stúdióból. „A sárga csikó”. Népszínmű 3 felvonásban. Majd: Bura Sándor és cigányzenekara a Dunapalota szállóból. —

Bécs. 12:30: A szimfonikusok hangversenye Malkl tenorral. 15:50: Pausperli zenekar. 19:25: A 4. gy. ezred zenekara. — Belgrád. 12:20: Gramofon. 13:05: Rádiózenekar. 23:30: Zene. — Hellsberg. 7:20—9: Könnyű zene. 12:30: Gramofon. 13: Déli zene Breslauból. 18:30: Bölcsődalok. — Kassa. 10: Gramofon. 18:45: Danyi Pali és cigányzenekara. 20: Szórakoztató zene. — Lipcse. 7: Reggeli zene. 13: Operettrezletek gramofonon. 15:30: Színharmónia négyes. 21:05: Hangverseny Meritzburgból. — Milano. 13:30: Gramofon. 15:15-ig könnyű zene. 21:20: Operaismeretetés. 21:30: Gounod: Faust, opera. Közben csevegések, hírek. — Pozsony. 12: Fűrdőzene Trencséntépléből. 176 Fűrdőzene Trencséntépléből. 18:45: Gramofon. 19: Szórakoztató zene.

PÉNTEK, JUNIUS 30.

Bukarest. 13. Gramofon. 14:15: Könnyű gramofon. 18: Dini u zenekar. 19:15: Dinicu zenekar. 20:20: Gramofon. 20:40: Rádiózenekar. 21:40: Lupescu A., énekel. 22: Rádiózenekar. — Budapest I. 7:45: Torna. Utána: Kristály gramofonlemez. 13: Déli harangszó. 13:05: Zenekari hangverseny. 2:30: Columbia gramofonlemez. 4:30: A rádió diákfelőrája. Róma akonya. 5: A nők

sportja. Dr. Fekete Sándor előadása. 6:30: Aradi Farkas Sándor és cigányzenekara. 7:30: „Anna”. Zsirkay János elbeszélése. 8: Basilides Mária énekel, zongorán kíséri dr. Herz Ottó. 8:45: A rádió külügyi negyedőrája. 9: A M. Kir. Operaház tagjából alakult zenekar. 10:40: Kóczé Antal és cigányzenekara az Ostende kávéházából Kalmár Pál énekszámával. 12: Dr. Dohányi Ernő és Stefániai Imre kézzongorás estje. — Bécs. 12:30: Silving négyes. 14:10: Német operák lemezei. 22: A szimfonikusok hangversenye Polatschek klarinétművésszel. 23:15: Gramofon. — Belgrád. 12: Rádiózenekar. 13:05: Gramofon. 17: Orosz románcok. 17:30: Gramofon. 20:20: Népdalok. 21:30: Hegedű- és zongorajáték. 22:30: Rádiózenekar. 23:30: Cigányzene. — Hellsberg. 7:20: Gramofon. 12:30: Szórakoztató zene a brémai régi város-házról. 14:05: Könnyű zene. 21: Fuvón rendőrzezenekar Danzigből. — Kassa. 12:30: Gramofon. 20:25: Könnyű zene. — Lipcse. 7: Gramofon. 13: Szórakoztató zene. 15:30: Szoprán- és altalok. 17: Hangverseny. 21:05: Szórakoztató zene. — Milano. 13:30: Gramofon. 15:15: Rádiózenekar. 21: Kivánsághangverseny. 21:30: A tücsök és a hangya, háromfelv. operett, közben csevegés.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apró hirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 le. A legkezebb hirdetés 10 szögig 40 le. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés: szövegét, amely erőlteti alakjában nem közli. A változtatassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 10 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVÉLÉZÉS.

MÉRŐSMÉRKEDNEK 50 év körüli jobb leány vagy özvegy asszonnyal, kinek hozomány is van. Levélet „Özvegyember” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 2362

ALKALMAZÁS.

MUNKAADÓK FIGYELMÉBE! Váhalom az új munkabiztosítási törvényben előírt bérjegyzékek kiállítását, a tagági könyvek szabályszerű kezelését valamint minden ezzel összefüggő munkálatok felelősség mellett való pontos elintézését. Megkereséseket e lap kiadójába „Megbízható” jellegre kérek. 2336

LAKÁS.

KERESÉK a belvárosban augsztus elejére 4-5 szobás modern lakást. A kiadót kérem „Pontos fizető” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába leadni. 2311

EGY-SZOBÁS, konyhás lakás főúton kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

KIADÓ a volt Szabadság-tér közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben. 860

EGY-ÉL és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

VETÉLÉSELADÁS.

ALKALMI nagyméretű arany-nyomó prést és lemezo lőt keresünk „Cartonia” Oradea. Postafiók 56.

MALOM megvétele keres 21-es dupla hengert jó üzembéves állapotban. Dr. Sebestyén József ügyvéd, Ineu, Jud. Arad. 2369

MEGVÉTELRE KERESÜNK különféle nagyságu páncél-kasszát. Fraju Burza vasnagykereskedés Arad. 2371

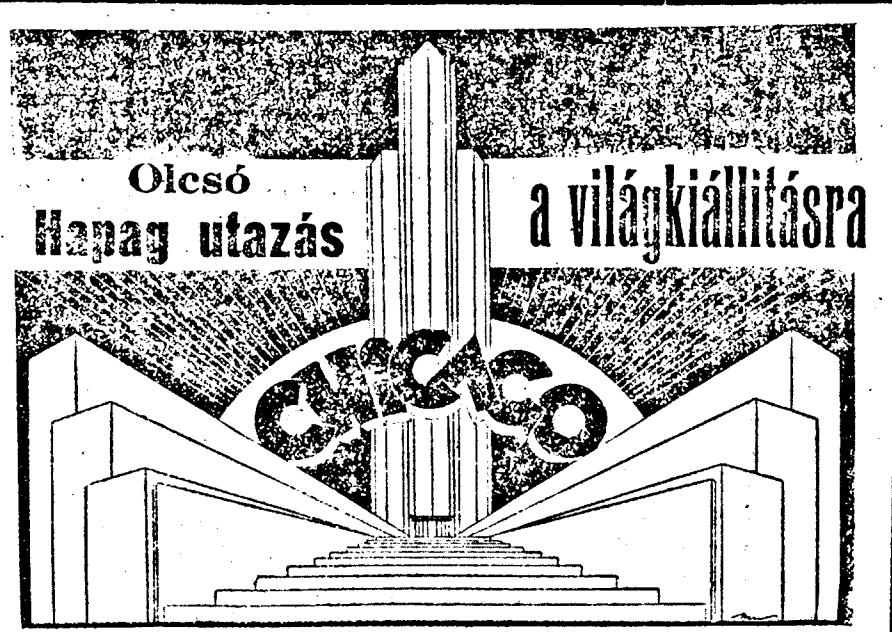
ELADÓK teljesen jókarban levő női ruhák, kabátok, cipők, stb. Megtekinthető d. u. 2-4. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2378

KERESÉK elsőrangú új vagy keveset használt komplett hálószobát. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 2874

Több Maros- és Körös-völgyi Fatermelő cég tűzifa eladási képviselője:

Dénes I. fakereskedelmi irodája Arad, Bul. Carol 81. Legelőcsőbb tűzifa waggontételekben! Arad és Bánát minden állomására. 2260 Barmely fanemből 2 évös és öszi termelésű. Legjobb minőség garantálva. Fogyasztók érdeklődése = önérdék.

TELJES lakásberendezés, gyermekágy, csillár, szőnyeg, va rógép, stb. olcsón eladók. Plata Avram Iancu 16. Erdéklődni házmesternél,

Az első nagy társasutazás Romániából július 24-én indul. Ezenkívül a Hamburg Amerika Linie S. A. R. november 1-ig hetenként egyszer további egyéni és csoportos utazásokat szervez a világkiállításra Chicagoba. Kérjen prospekust és információt: Hamburg Amerika Linie S. A. R. képviselőtől Künstler utazási irodától ARAD, Bulev. Reg. Maria 24.

12 személyes ezüst évőeszközök, hat személyes alpaova évőeszköz, Schobert ágy, Pathefon, zongorák, antik szalongarantúra, keleti és gyári szőnyegek, teljes szobaberendezés, egyes butordarabok, antik órák, ezüsttárgyak, márkás porcellánok, írógép, sakkfigurák, étkezőservice, fali vitrinek, antik fotelek, stb. eladók. SALGONE bizományi üzlete Str. Horia (Széchenyi-utca) 1. Neuman-palota

Aratásra

legjobb a 40%-os gabonapálinka (bucata). Megyei főelosztó: Goldschmidt Sándor Arad — Strada Eminescu 4. Vidéki megbízottak: Chisineuoriz: Löwy I. Curtioi: Sferdian Ioan. Ghioroc: Schneeberger M. Ineu: Justh Sándor. Sírta: Zwaok Likörgyár. Savarsin: Molner József. Radna: Dubestian Ioan. Rovine: Kuliner Testvérek.

T. vevőink figyelmébe! A tüzfában beállított áramérséklés alapján tüzifa árainkat jelentékenyen leszállítottuk. Kötő tisztelettel: 2298 **Kneffel Károly és Fia** tüzifa, mész, cement, szén, fedélcserep és kátránypapír.

ÜZLETEK.

Fűszerüzlet, biztos megélhetést nyújtó, teljes felszereléssel főúton betegség miatt eladó. Levélet „Tehermentes” jellegre a kiadóhivatalba kérek, 2375

INGATLAN.

Olcsón eladó házak! Központban kétemeletes, üzletekkel, részben parkettás, fűrdőszobás lakásokkal (14 berlemény) 320.000 lej hozam, 2.700.000 lejt. Volt Apponyi-köruton emeletes, parkettás, fűrdőszobás lakásokkal, egymillió 850.000 lejt. Központban emeletes 4x8, részben parkettás, fűrdőszobákkal, 1x2, 2x1 szobás, 1.100.000 lejt. Főúton emeletes, 7 lakásos (modern, 2, 3 szobásak, parkettás, fűrdőszobákkal) üzlethelyiségek, jó hozam kétmillió 400.000 lejt. Központ közelében üzletes ház, 12 berleménnyel, nagy telekkel, csaknem telekárban, 525.000 lejt. Belvárosban tisztán évi 60.000 lej jövedelmű vállalat, ingatlanal együtt 500.000 lejt. Atvo eő 300.000 lejes Marmorosch betétkönyvvvel és 200.000 lej kás pénzzel. Központban nagy gyári, vagy raktári céokra alkalmas, jó állapotban épületek, pincével, 325.000 lejt. Volt Széchenyi-u. táján emeletes, jókarban masszív épület, öt fűrdőszobás lakással, 1.300.000 lejt. Azonkívül egyéb magán-, bér- és üzletes házak, földek, telkek, stb. eladására vannak megbízásaim. HATSCHEK ingatlanforgalmi irodája Arad, Str. Eminescu (Doak F.-u.) 2., 1. em. (Lakás ugyarott.)

Eladó egy kis villa egy szép egyholdas jótormő válogatott fajú szőlővel s gyümölcsösselel, nyaralásra kitűnően megfelelő helyen, tiszta ózondus levegővel Baracka községben 625 sz. alatt. A villayos megállótól hat percnnyre, a vonattállomástól tíz percnnyre. 2370

Rendőrfprefektura közelében, a volt Török Ignáo-uccában háromszobás

bérház 1x3, 1x2 és 1x1 szobás lakásokkal, alkalmas áron, 380.000 lejt eladó. — Kézírólagos megbízott Kiss Lajos „URANUS” ingatlanforgalmi irodája Bulev. Reg. Ferdinand 1. sz., 1. em.